

Werkprogramma Inspectieraad 2009

April 2009

Voorwoord

De vernieuwing van het toezicht door de rijksinspecties begint op stoom te komen. Een fundamenteel uitgangspunt is om te vertrouwen op de bereidheid van bedrijven en instellingen om zich aan de regels te houden. Tegelijk moet de toezichtlast omlaag. Ik merk wel eens dat mensen daarin een tegenstrijdigheid zien met het bestaansrecht van de rijksinspecties. Inspecties zetten tenslotte het nodige kritische vermogen in om de naleving van regels en de kwaliteit van publieke voorzieningen te controleren, en doen interventies om verbeteringen te stimuleren.

Ik wil graag benadrukken dat deze uiteenlopende doelstellingen elkaar niet in de weg horen te zitten. Sterker nog, de vernieuwing van het toezicht ontstaat door een zorgvuldige en duurzame combinatie ervan. Daarbij houden we vooral drie dingen in het vizier: selectiviteit, professionaliteit en samenwerking. Zo gaat de kwaliteit omhoog en verminderen we tegelijk onnodige toezichtlast en irritaties.

Selectiviteit betekent minder toezicht naarmate de risico's kleiner zijn en de naleving beter is. Verreweg de meeste bedrijven en instellingen houden zich goed aan de regels en krijgen het vertrouwen dat ze verdienen. De inspecties kunnen dan in veel gevallen een vorm van systeemtoezicht gebruiken. Daar staat een hardere aanpak tegenover van notoire wetsovertreders, mede op verzoek van het bedrijfsleven zelf. Voor selectiviteit zijn natuurlijk goede risicoanalyses nodig.

Professionaliteit betekent dat de inspecteur deskundig is en oog heeft voor de bedrijfsprocessen van de organisaties die hij controleert. Een scherp oog gaat vergezeld van een positieve houding. De inspecteur kan uitleggen hoe de regels in elkaar zitten en wat het toezicht behelst. Hij communiceert duidelijk over zijn bevindingen, kan zo nodig meedenken met oplossingen en heeft een ruimer blikveld dan zijn eigen organisatie.

Samenwerking vormt de grootste uitdaging voor de inspecties, want die moet leiden tot gecoördineerd toezicht. Een bedrijf of instelling mag geen onnodige last hebben van de manier waarop het rijkstoezicht is georganiseerd. Inspectiediensten gaan hiervoor de planning van hun controlebezoeken en hun methoden met elkaar afstemmen, en meer gegevens uitwisselen. Samenwerking in deze betekenis raakt de primaire processen die in de loop van de tijd bij elke inspectie op een andere manier zijn uitgekristalliseerd. Als de inspanning voor dit gecoördineerde toezicht onevenredig is, kan taakoverdracht een alternatief zijn.

De uitdaging wordt nog groter doordat de rijksinspecties ook samenwerking zoeken met toezichthouders bij gemeenten, provincies en waterschappen. Met landelijke instanties zoals de douane en het Openbaar Ministerie komt eveneens samenwerking op gang.

Al met al is programma Vernieuwing Toezicht een complexe en diepgaande opdracht, samengevat in het motto 'Meer effect, minder last'. Iedere rijksinspectie heeft daarin een grote opgave, bijvoorbeeld wat betreft werkwijze en professionaliteit. Tegelijk zien we verschillende combinaties van inspecties samen optrekken in 18 domeinen.

En dan zijn er nog de 10 gezamenlijke thema's van de Inspectieraad. Ze laten zien op welke punten de rijksinspecties als collectief optreden. De rode draad door de thema's heen is het allengs verder naar elkaar toegroeien van de inspecties. Dat maakt het uiteindelijk structureel eenvoudiger om met elkaar samen te werken op de onderdelen waar dat meerwaarde heeft.

De gezamenlijke thema's helpen ook om onze transparantie te vergroten. Om te beginnen transparantie over de ervaringen van bedrijven en instellingen met het nieuwe toezicht. Hiervoor worden door alle inspecties klanttevredenheidsonderzoeken uitgevoerd. Bovendien brengen we in de domeinen met betrekkelijk hoge toezichtlast de lastenreductie kwantitatief in beeld in de vorm van een zogenaamd dashboard. Een andere vorm van transparantie gaat over de bijdrage van toezicht aan het realiseren van beleidsdoelen. Oftewel: welk effect heeft ons handelen op de naleving van regels en op het bevorderen van de kwaliteit van voorzieningen. Door ons meerjarige programma van effectmeting zitten we in de internationale voorhoede van landen die dit onderwerp systematisch aanpakken.

Dit werkprogramma laat zien welke acties de rijksinspecties, verenigd in de Inspectieraad, ondernemen om programma Vernieuwing Toezicht te realiseren. De Inspectieraad biedt faciliteiten, maar het zijn de inspecties die de vernieuwing moeten waarmaken in hun primaire processen.

We staan als rijksinspecties dus voor een fikse opgave. Daar zetten we met zijn allen de schouders onder, in een aanpak die zoveel mogelijk gezamenlijk is en tegelijk recht doen aan onderlinge verschillen. Ik wens alle betrokkenen veel inspiratie en een gezonde dadendrang!

Dr. ir. Harry Paul
Voorzitter Inspectieraad

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding**
- 2. Domeingerichte aanpak**
- 3. Gezamenlijke thema's Vernieuwing Toezicht**

Streeflijn 1. Modernisering en kwaliteit

- 1 e-Inspecties
- 2 Professionalisering
- 3 Communicatie
- 4 Europa
- 5 Monitoring

Streeflijn 2. Taakoverdracht en expertisebundeling

- 6 Samenwerking met gemeenten en overige toezichthouders
- 7 Strategie en instrumentele kaders
- 8 Bedrijfsvoering

Streeflijn 3. Regelgeving en beleid

- 9 Effectmeting
- 10 Wisselwerking met beleid

Streeflijn 4. De reikwijdte van de verantwoordelijkheid van de overheid

Overige gezamenlijke thema's

4. Middelen

Bijlagen

Bijlage 1.	Domeinen: eindbeelden en beoogde resultaten 2009
Bijlage 2.	Prototype Monitor toezichtlastreductie en toezichtkwaliteit
Bijlage 3.	Samenstelling Inspectieraad
Bijlage 4.	Afkortingen

1. Inleiding

Algemene ontwikkelingen rond het toezicht

De lijnen waarlangs het toezicht door de rijksinspecties zich ontwikkelt, worden bepaald door kabinetsbeleid en ontwikkelingen in de samenleving. In het oog springende elementen van het kabinetsbeleid zijn vernieuwing van de rijksoverheid, vermindering van regeldruk en van administratieve en toezichtlasten. Dergelijke ontwikkelingen maken het mogelijk een kleinere overheid tot stand te brengen die minder 'bestuurlijke drukte' genereert. In het verlengde hiervan is het inspectieapparaat een personele taakstelling van 20% opgelegd. De invulling van deze taakstelling vraagt voortdurende aandacht, vooral omdat mede op grond van politieke druk de personele omvang van een aantal inspecties groeit in plaats van krimpt.

Het kabinet onderneemt ook actie om het toezicht te herschikken. Decentralisatie is een belangrijk thema, waar bijvoorbeeld de VWA mee te maken heeft bij de overdracht aan gemeenten van inspectietaken in het kader van de Drank- en Horecawet. Verder zijn er bundelingen van inspectiediensten bij LNV en OCW en een samengaan van de VROM-inspectie en het Staatstoezicht op de Mijnen (EZ). Een andere voorgenomen herschikking betreft het milieutoezicht, dat sterk gedecentraliseerd is en waar het kabinet voorstander is van een aantal organisatorische veranderingen.

Gemeenten en provincies zijn zelf ook bezig om hun toezicht en handhaving te vernieuwen en te professionaliseren. Dat gaat niet overal in hetzelfde tempo: sommige gemeenten lopen ruimschoots voorop, andere moeten nog beginnen. In domeinen waar de gemeente een belangrijk aandeel in het toezicht heeft, kan een verschil in ambitieniveau en snelheid tussen rijksinspecties en gemeenten het rendement van programma VT beperken. Anderzijds kan het rijk ook leren van de manier waarop enkele gemeenten hun toezicht hebben weten te integreren.

Een maatschappelijke factor die de grondtoon van het toezicht drastisch kan beïnvloeden is de economische teruggang. Die versterkt de al langer bestaande tendens om minder risico's te willen accepteren, en de wens van sterkere regulering en strenger toezicht. Dat kan op gespannen voet komen te staan met de principes van vertrouwen en deregulering waarop de vernieuwing van het toezicht de laatste jaren is gebaseerd.

Ontwikkeling toekomstperspectief Inspectieraad

De Inspectieraad is in 2007 door de minister van BZK ingesteld om de toezichthouders een duidelijker bestuurlijk gezicht te geven.¹ In zijn algemeenheid bevordert de raad dat de rijksinspectiediensten het toezicht uitoefenen in overeenstemming met de principes van goed toezicht zoals geformuleerd in de Kaderstellende visies op toezicht 2001 en 2005. Daarnaast is de Inspectieraad opdrachtnemer en uitvoerder van besluiten van het kabinet of de minister van BZK. Het programma Vernieuwing Toezicht wordt gerealiseerd door een combinatie van gezamenlijke activiteiten vanuit de Inspectieraad en afzonderlijke activiteiten bij de inspecties.

Het functioneren van de Inspectieraad wordt in 2010 geëvalueerd overeenkomstig de Aanwijzingen inzake de interdepartementale commissies.

De opgave voor vernieuwing van het toezicht

De vernieuwingsopgave voor de inspecties, verenigd in de Inspectieraad, is hoofdzakelijk gebaseerd op de startbrief van programma Vernieuwing Toezicht, onder het motto 'Meer

---

¹ Stcrt. 27 februari 2007, nr. 41.

effect, minder last'. In twee zinnen samengevat is het hoofddoel *'een inspectieapparaat dat effectief is, professioneel optreedt, tanden laat zien als het nodig is maar geen overbodige last veroorzaakt. Dat gaat gepaard met een inspectieapparaat dat in totaal genomen kleiner is maar met hoogwaardige methoden en deskundigheid de inspectiefuncties vervult.'*²

Het programma spitst zich toe op domeinen waar veel toezicht samenkomt. In 20 domeinen is de toezichtlast extern onderzocht met een methodiek die voortbouwt op de standaardmethode van het ministerie van Financiën, met als voornaamste conclusies:

- opvallende kwantitatieve toezichtlasten vanuit rijksinspecties zijn slechts gevonden in enkele domeinen. De beleving van toezichtlasten wordt in diverse domeinen vooral veroorzaakt door een stapeling van korte, niet gecoördineerde controles en het optreden van de inspecteur.
- bedrijven en instellingen in bijna alle domeinen hebben behoefte aan kwaliteitsverbeteringen van het toezicht
- In elf domeinen wordt meer dan 70% van het toezicht uitgevoerd door gemeenten, provincies, waterschappen, douane en/of politie.
- bedrijven in diverse domeinen ergeren zich vaak meer aan processen rond vergunningverlening dan aan het toezicht daarop.

Het programma Vernieuwing Toezicht is gebaseerd op het kabinetsbeleid om bedrijven en instellingen meer vertrouwen te geven. Overigens zijn de maatschappelijke opvattingen over het toezicht voortdurend in beweging: steeds vaker klinkt ook de roep om meer toezicht.

De Inspectieraad heeft op basis van de lastenmetingen en de maatschappelijke context geconcludeerd³ dat het programma VT het beste gerealiseerd kan worden door in ieder van de benoemde toezichtdomeinen een toepasselijke combinatie te realiseren van:

- a) selectiever inspecteren op risico's en harder optreden tegen moedwillige overtreders;
- b) vertrouwen geven aan bedrijven die zich goed aan de regels houden, o.a. door systeemtoezicht;
- c) verhoging van professionaliteit en deskundigheid van de inspecteur, inclusief zijn begrip voor het bedrijfsproces van de gecontroleerde organisatie;
- d) een bedrijf of instelling voorzien van één contactpunt voor de rijksinspecties, op elkaar afgestemde inspectiebezoeken (zo mogelijk van elkaar overgenomen), en één rapportage;
- e) gegevens nog maar één keer opvragen; goede communicatie over en toelichting op de regels;
- f) in het MKB maximaal 2 reguliere inspectiebezoeken per jaar vanuit het rijk;
- g) andere overheden stimuleren zich aan te sluiten bij de domeinaanpak (inspanningsverplichting Inspectieraad);
- h) goede verbinding met regelgeving, beleid, internationale aspecten en toepassing van het strafrecht (inspanningsverplichting Inspectieraad).

De optelsom van deze acties moet in alle domeinen leiden tot verhoging van de toezichtkwaliteit, en in een aantal domeinen bovendien tot 25% minder last en irritatie door het rijkstoezicht. Die vermindering van toezichtlasten is met name relevant in de horeca, de recreatie, het wegvervoer, de land- en tuinbouw en de vleesketen.

Ook in de andere domeinen wordt een reductie van toezichtlasten bereikt, hoewel de aandacht daar vooral gericht is op de bovengenoemde kwalitatieve verbeteringen. Datzelfde geldt voor de werkvelden van de inspecties buiten de gedefinieerde domeinen.

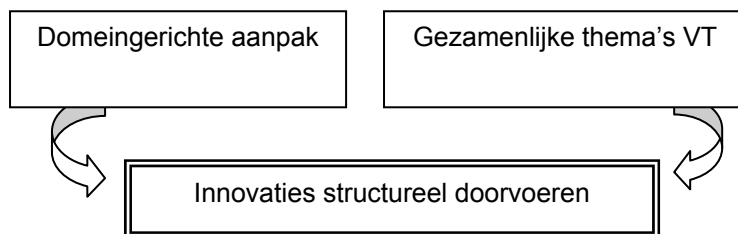
---

² TK 2007-2008, 31 201 nr. 25, blz. 3.

³ Zie voortgangsrapportage 2008 Vernieuwing Toezicht, hoofdstuk 1.

De aansturing en uitvoering van de opgave

De Inspectieraad onderscheidt twee wegen waarlangs aan de realisering van de opgave wordt gewerkt: (1) de domeingerichte aanpak en (2) de ontwikkeling en uitvoering van gezamenlijke thema's. De verantwoordelijkheden zijn daarbij verschillend belegd. Het realiseren van de opgave verloopt schematisch als volgt:

De domeingerichte aanpak voorziet in kwaliteitsverbetering en lastenreductie in de aangewezen domeinen. Voor ieder domein is een eerstverantwoordelijke IG aangewezen, die aan de lat staat voor het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak, dat is afgestemd met de overige betrokken toezichthouders en de branches / sectoren. Per domein kan de veranderopgave verschillen, afhankelijk van het desbetreffende eindbeeld.

De gezamenlijke thema's zijn bijna allemaal gebaseerd op de streeflijnen van programma Vernieuwing Toezicht. Er zijn twee typen thema's.

Het eerste type omvat methoden en activiteiten waar meerdere (of alle) inspecties behoefte aan hebben om hun werkwijze van inspecteren te moderniseren. De ontwikkeling en het testen van instrumenten is meestal voor rekening en onder verantwoordelijkheid van de Inspectieraad. Testen kan gebeuren in of buiten het kader van een domein. Deze thema's hebben een fasering die bestaat uit een tijdelijke gezamenlijke aanpak, gevolgd door individuele verankering bij de inspecties die het aangaat. Afzonderlijke IG's zijn voor die verankering verantwoordelijk. Voorbeelden van dergelijke thema's zijn 'e-Inspecties' (ICT) en 'monitoring'.

Het tweede type gezamenlijke thema's betreft gezamenlijke acties ten behoeve van de rijksinspecties. Bijvoorbeeld voor 'professionalisering' en voor 'communicatie'. Deze acties vinden plaats voor rekening en onder verantwoordelijkheid van de Inspectieraad.

Innovaties structureel doorvoeren is het cruciale sluitstuk in de vernieuwingsoperatie.

Daardoor gaan inspecties nieuwe werkwijzen die op kleine schaal met succes zijn uitprobeerde, evenals gezamenlijk ontwikkelde kaders, toepassen bij alle bedrijven en instellingen in een domein. Het doorvoeren van innovaties in de primaire toezichtprocessen is geen onderdeel van het werkprogramma van de Inspectieraad. Het is een zaak van de individuele inspecties en decentrale overheden, die zal doorlopen tot na 2011. De inspecties rapporteren in hun jaarverslagen over deze doorwerking, evenals over de vorderingen in hun domeinen.

Werkprogramma

De vernieuwingsopgave krijgt gestalte in de hieronder genoemde domeinen en thema's. Voor ieder daarvan zijn projecten, programma's en/of pilots benoemd, elk met een eigen gedetailleerde planning. Het werkprogramma van de Inspectieraad beperkt zich voor ieder domein en ieder thema tot een kernachtige samenvatting.

Hoofdstuk 2 gaat in op algemene aspecten van de domeingerichte aanpak, en noemt enkele opvallende resultaten die in domeinen beoogd worden. Hoofdstuk 3 vertaalt de algemene programmadoelen naar in 2009 te behalen domeinoverstijgende resultaten, ingedeeld naar

de streeflijnen van programma VT. Hoofdstuk 4 noemt de financiële en personele middelen waarover de Inspectieraad kan beschikken.

Bijlage 1 geeft een samenvatting van de eindbeelden en in 2009 te behalen resultaten per domein. Bijlage 2 toont een prototype van de Monitor kwantitatieve toezichtlastreductie en ervaren toezichtkwaliteit. De samenstelling van de Inspectieraad is te vinden in bijlage 3, en bijlage 4 verklaart een aantal afkortingen.

Het werkprogramma werpt waar mogelijk alvast de blik vooruit naar 2010. Het geeft een handvat voor toekomstige rapportages over de voortgang van programma VT:

- rapportages aan de Tweede Kamer
- bijdragen aan rapportages van het programma Vernieuwing Rijksdienst
- bijdragen aan rapportages van het programma Regeldruk Bedrijven
- interne rapportages aan de Inspectieraad.

2. Domeingerichte aanpak

Bijstelling van de domeinen

In overleg met het bedrijfsleven en de publieke instellingen zijn 24 domeinen bepaald waar veel toezicht samenkomt. Nu het programma Vernieuwing Toezicht goed op gang is, blijkt er aanleiding voor een lichte herschikking. Het domein vervoer over water blijkt bij nader inzien beter gesplitst te kunnen worden in een domein binnenvaart en een domein zeehavens. Daar staat tegenover dat de domeinen bouwnijverheid, houtverwerkende industrie, metaalindustrie en overige industrie zich goed laten samenvoegen tot één domein. Datzelfde geldt voor de domeinen ziekenhuizen en zorginstellingen (nu: domein gezondheidszorg). De vernieuwingsopgave strekt zich uit over deze 21 herschikte domeinen.

Inmiddels zijn in drie domeinen zodanige resultaten geboekt, dat ze niet langer beschouwd hoeven worden als domeinen met een vernieuwingsopgave: delfstofwinning, railvervoer en rampenbestrijding en crisisbeheersing. Per saldo resteert dus nog een opgave in 18 domeinen.

Aanpak van de veranderopgave per domein

De veranderopgave in ieder domein heeft voortaan als leidraad een *eindbeeld*. De meeste eindbeelden zijn afgestemd met de brancheorganisaties, en geven de verbeteringen weer die in het toezicht gerealiseerd zullen worden. De eindbeelden bepalen de richting van de veranderopgave maar zijn geen gefixeerd gegeven. Ze kunnen in overleg met de branches in de loop van de tijd bijgesteld worden.

Binnen ieder domein werken de rijksinspecties samen aan de desbetreffende veranderopgave, met een leidende rol voor de meest betrokken inspectie. Zo nodig wordt samenwerking gezocht met andere overheden of andere partijen op rijksniveau, zoals de douane of het Openbaar Ministerie. De domeinaanpak kenmerkt zich ook door ad hoc samenwerking met andere regeldrukprogramma's. Bijvoorbeeld Regeldruk bedrijven (domein Recreatie/evenementen voor vereenvoudiging van vergunningverlening en handhaving, domein afval voor nalevingshulp). Een ander relevant programma is Slim geregeld, goed verbonden (o.a. domein rubber/kunststof, domein zeehavens).

Bij de domeinaanpak staat de ontwikkeling van nieuwe werkwijzen centraal, met als doel meer kwaliteit en eenduidigheid, betere naleving en/of minder toezichtlast. Zo'n nieuwe werkwijze kan een optelsom zijn van innovatieve methoden, een andere organisatie van het werk, betere dienstverlening en samenwerking met andere partijen.

Nieuwe werkwijzen die op kleine schaal met succes zijn getest, moeten in veel gevallen nog worden doorgevoerd bij de desbetreffende inspectiediensten. Pas dan worden de gunstige effecten merkbaar voor de hele bedrijfstak. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om:

- op peil brengen van deskundigheid en houding van inspecteurs
- opheffen van juridische belemmeringen rond gegevensuitwisseling en samenwerking
- verbetering communicatie (o.a. begrijpelijke formulieren en rapporten) en nalevingshulp
- onnodig complexe regels onder de aandacht brengen van het ministerie

Het gedachtegoed van Vernieuwing Toezicht verspreidt zich ook buiten de genoemde 18 domeinen. Daardoor stijgt de kwaliteit en daalt de last binnen de hele actieradius van de rijksinspecties. Een voorbeeld hiervan is de nieuwe werkwijze die de Inspectie van het Onderwijs heeft ontwikkeld in het toezicht op scholen.

Selectie van beoogde resultaten in 2009 binnen domeinen

In 2009 wordt bepaald in welke domeinen eveneens zodanige resultaten geboekt zijn, dat zij niet langer als een domein met een vernieuwingsopgave beschouwd hoeven worden. Dit geldt voor de domeinen waarbij de rijksinspecties nauwelijks toezichtslast veroorzaken, waar een van de rijksinspecties de grootste speler is en waarbij door samenwerking van rijksinspecties geen verdere reductie van de toezichtslast meer te behalen valt.

Enkele van de beoogde resultaten in de domeinen zijn de volgende.

- In de loop van 2009 wordt de vernieuwingsopgave voor de rijksinspecties gerealiseerd in het domein bouwnijverheid, houtverwerkende industrie, metaal- en overige industrie.
- De provincies maken een begin met implementatie van hun coördinerende rol t.a.v. het toezicht op grote bedrijven (chemie, afval).
- VI maakt een begin met organisatorische borging van de integrale aanpak zoals ontwikkeld in de domeinen afval en chemie t.b.v. opschaling.
- Bevindingen van de AI, VI, VWA en IVW in ziekenhuizen worden ook onder de aandacht gebracht van de Raad van Bestuur. Door de zg. 'verbrede signaleringslijsten' krijgt de raad tijdens het jaarlijkse gesprek met de IGZ een vollediger beeld van de algehele situatie in het ziekenhuis.
- ITJ probeert uit of gemeenten zelf de kwaliteit en effectiviteit kunnen beoordelen van de samenwerking tussen jeugdvoorzieningen, waarbij ze het door ITJ ontwikkelde onderzoeksinstrumentarium gebruiken. De gemeente Den Bosch gaat hiermee aan de slag voor het thema Regionale aanpak kindermishandeling.
- De VWA gaat het integraal toezichtarrangement voor attractieparken afstemmen met vier gemeenten. Het doel is om na te gaan of gemeenten een zelfde systematiek te hanteren. Het doel is uiteindelijk de toezichtfrequentie te verlagen voor bedrijven die de regels goed naleven.
- De VWA, VNG en Regiegroep Regeldruk verkennen met enkele gemeenten de mogelijkheden van een samenhangende aanpak, tussen beleid, regels, vergunningverlening en toezicht voor grote evenementen.
- Monitoring voortgang van de behaalde reductie van toezichtlasten en verbetering van ervaren toezichtkwaliteit (vgl. bijlage 2).

Eindbeelden voor alle domeinen en de in 2009 te behalen resultaten zijn opgenomen in bijlage 1. In bijlage 2 wordt het prototype van een *dashboard* gepresenteerd dat inzicht geeft in de kwantitatieve reductie van toezichtlasten, de ervaren lasten en de verandering van inspectietijd per bedrijf, rekening houdend met het naleefgedrag van bedrijven. Met behulp van dergelijke dashboards zal vanaf de eerstvolgende voortgangsrapportage (voorjaar 2009) over de meest relevante domeinen worden gerapporteerd.

3. Gezamenlijke thema's Vernieuwing Toezicht

Hieronder staan de plannen voor de inspectie-overstijgende thema's uit programma Vernieuwing Toezicht, gegroepeerd onder de vier streeflijnen uit de startbrief van januari 2008.⁴

Dit hoofdstuk sluit af met thema's buiten VT die door de inspecties in de gezamenlijkheid van de Inspectieraad zijn geplaatst.

STREEFLIJN 1. MODERNISERING EN KWALITEIT

Deze streeflijn betreft gegevensuitwisseling tussen toezichthouders, houding en vaardigheden van de inspecteur, dienstverlening en communicatie, methoden van selectief toezicht, en de wisselwerking met Europese regels. Volgens de startbrief VT draagt de minister van Justitie bij aan streeflijn 1 vanuit zijn systeemverantwoordelijkheid voor de rechtshandhaving.

1. e-Inspecties

Portefeuillehouder namens de Inspectieraad is de hoofdinspecteur van Agentschap Telecom.

Toelichting

Gegevensuitwisseling en andere vormen van samenwerking zijn wezenlijke voorwaarden voor vermindering van toezichtlast en verhoging van effectiviteit en efficiency. Een essentieel onderdeel van het programma Vernieuwing Toezicht is het programma e-Inspecties, dat coördineert en stimuleert bij de totstandkoming van ICT-oplossingen die de samenwerking tussen de rijksinspecties ondersteunen en verbeteren en eveneens de benodigde voorzieningen oplevert. Vanuit het programma Vernieuwing Rijksdienst is hiervoor € 24,5 mln beschikbaar gesteld, en daarnaast investeren de inspecties een vergelijkbaar bedrag uit eigen middelen.

Tot nu toe heeft het accent gelegen op de ontwikkeling van generieke voorzieningen, zoals aangegeven door de inspecties in het behoeftestellingsonderzoek. Deze aanpak heeft geresulteerd in twee voorzieningen, die nu beschikbaar zijn voor inpassing in de toezichtsprocessen bij de afzonderlijke inspecties. De eerste is het Digitaal Dossier, dat inspecteurs de mogelijkheid biedt om gegevens te raadplegen die bij verschillende toezichtsorganisaties zijn geregistreerd. De tweede is de Gemeenschappelijke Inspectieruimte, die toezichthouders de mogelijkheid biedt om bevindingen met een gemeenschappelijke voorziening vast te leggen en om tot een gezamenlijk oordeel te komen.

Nu de eerste voorzieningen voltooid zijn, wordt de verdere ontwikkeling gericht op het geschikt maken van voorzieningen voor specifieke situaties. Deze accentverschuiving leidt ertoe dat inspecties nadrukkelijker vanuit eigen strategische ontwikkelingen aangeven waar de prioriteiten liggen, zodat de juiste keuzes voor invoering en verdere ontwikkeling van voorzieningen kunnen worden gemaakt. Het programma e-Inspecties investeert extra in de begeleiding van inspecties bij dit proces.

Andere lijnen in het programma e-Inspecties:

- Verbreding in de bredere toepassing van bij inspecties beschikbare toepassing
- Conceptuele en architectuurkaders in de versterking van de samenhang van de onderdelen (en aansluiten bij basisvoorzieningen van e-overheid als prioritair uitgangspunt).
- Ontwikkeling in de oplevering van nieuwe voorzieningen

---

⁴ TK 2007-2008, 31 201, nr. 25.

- Goede condities in de beïnvloeding van en de aansluiting op ontwikkelingen elders binnen de overheid
- Beheer in de bestending van de resultaten van het programma e-Inspecties

Beoogde resultaten 2009

Generieke voorzieningen die goed aansluiten op toezichtprocessen:

- Drie inspecties zijn aangesloten op het generiek digitaal dossier.
- Verdere ontwikkeling van gemeenschappelijke inspectieruimte (GIR) voor BRZO, chemie en kinderopvang. BRZO wordt uitgebreid met nieuwe modules via een viertal nieuwe versies. De pilot van Chemie wordt na enkele aanpassingen opgeschaald naar alle provincies. Na de succesvolle pilot Kinderopvang bij enkele GGD'en en gemeenten wordt de GIR Kinderopvang ingevoerd bij alle GGD'en.
- Gezamenlijke beheersvoorziening voor rijkstoezichthouders die van gedeelde voorzieningen gebruikmaken.
- Andere gewenste generieke voorzieningen, met name Mijn Dossier, waarvoor programma e-Inspecties in 2009 een ontwikkelplan oplevert.

Verbreiding:

- Overzicht van toepassingen bij alle rijksinspecties die operationeel zijn en welke daarvan breder gebruikt zouden kunnen worden.
- Referentie architectuur voor rijksinspecties, gebaseerd op bestaande analyses en concepten bij VWA, IVW, VI en AI en passend bij architectuur e-overheid.

Kaders en condities:

- Analyse van implicaties basisregistraties voor Vernieuwing Toezicht en andere randvoorwaardelijke ontwikkelingen rond e-overheid.
- Programmakader en programmaportfolio met te bereiken eindresultaten en de activiteiten en projecten die de komende jaren hiervoor nodig zijn.

Vooruitblik naar 2010

In 2010 zal programma e-Inspecties met uitbreiding van de in 2009 ontwikkelde voorziening(en) verder werken aan het geschikt maken van voorzieningen voor specifieke situaties. Ook worden andere generieke voorzieningen ontwikkeld en wordt de samenwerking tussen inspecties versterkt op het terrein van informatievoorzieningen en ICT.

2. Professionalisering

Portefeuillehouder namens de Inspectieraad is de hoofdinspecteur van de Inspectie Jeugdzorg.

Toelichting

Inspecteurs moeten beschikken over voldoende materie- en wetkennis. Net zo belangrijk zijn hun vaardigheden om te bevorderen dat burgers, bedrijven en instellingen zich zo goed mogelijk aan de regels houden. Daarbij zullen inspecteurs per situatie de meest effectieve stijl van handhaven en toezichthouden moeten kiezen. Ze moeten die keuze ook kunnen uitleggen aan burgers, bedrijven en instellingen en bereid zijn om hun aanpak te laten toetsen door collega's.

Onderstaand programma is gericht op verdere professionalisering van het vak van inspecteur met aandacht voor nieuwe methoden en een andere denkwijze, houding, vaardigheden en gedrag van inspecties en inspecteurs. Het is bestemd voor medewerkers van alle rijksinspecties als aanvulling op eventuele eigen opleidingen en trajecten voor cultuurverandering. Het programma brengt dus een synthese tot stand met bestaande opleidingen van inspecties en biedt ook ondersteuning aan concrete vormen van

samenwerking in domeinen. De gezamenlijke aanpak geeft een extra versnelling aan de merkbaarheid voor bedrijven en instellingen. Een ander belangrijk effect van deze aanpak is de vergroting van het gezamenlijke referentiekader, waardoor samenwerking makkelijker wordt.

Beoogde resultaten 2009

Bewustwording en discussie over de gewenste professionele handelwijze:

- 'Dag van de inspecteur', een werksymposium waar ca. 500 inspecteurs hun ervaringen uitwisselen.
- Ca. 30 bijeenkomsten bij diverse inspecties en domeinen rond vernieuwing toezicht en de gewenste verandering van gedrag en werkwijze van inspecteurs.
- Start van de serie 'ervaringsdagen' over de effecten van Vernieuwing Toezicht op de onder toezicht staande en de gevolgen voor de werkwijze (samenwerken, handelen vanuit vertrouwen), de eigen organisatie en de loopbaan. De serie duurt anderhalf jaar. In totaal zullen enkele duizenden inspecteurs meedoen, waarvan ca. 600 in 2009.
- Project voor cultuurverandering bij gemeenten ten behoeve van reductie van regeldruk inclusief toezichtlast (samen met Regiegroep Regeldruk en programma Regeldruk en administratieve lastenvermindering).

Oefenen en experimenteren:

- Leeratelier 'De Verbinding' voor functionarissen die binnen inspecties en domeinen verantwoordelijk zijn voor verandertrajecten, met als doel dat er een netwerk voor verandering is opgezet en een afsluitende activiteit heeft plaatsgevonden.
- Pilotprojecten opzetten in de domeinen wegvervoer, ziekenhuizen en visserij.
- 'Kijkje in de keuken': ca. 200 inspecteurs maken kennis met de werkpraktijk van een inspecteur bij een andere inspectiedienst.

Vergroten van kennis en vaardigheden:

- 150 inspecteurs nemen deel aan het basisprogramma, bestaande uit De entree (introductie cursus voor de beginnende inspecteur), De Verdieping (voor ervaren inspecteurs), Kunst van het Toezicht (effectieve interventies bij ingewikkelde nalevingproblemen) en Wet- en regelgeving (vooral rond samenwerking en gegevensuitwisseling).
- Ontwikkeling van aanvullende modules: Politiek bestuurlijke gevoeligheid, Methoden en technieken, Handhaving en gedrag, Handhavingcommunicatie, Tafel van 11.

Vooruitblik naar 2010

Voor structurele verankering van gemeenschappelijke acties voor opleidingen en cultuurverandering zie thema 8, Bedrijfsvoering.

3. Communicatie

Portefeuillehouder namens de Inspectieraad is de inspecteur-generaal van de Voedsel en Waren Autoriteit.

Toelichting

De Inspectieraad vergroot de komende jaren de toegankelijkheid van de toezichtsinformatie ten behoeve van bedrijven, instellingen en particulieren. Voor de naleving is van belang dat deze informatie ook eenvoudig vindbaar is. Daartoe is o.a. de website Inspectieloket ontwikkeld.

Inspecties verzorgen zelf de communicatie over de vernieuwing van hun toezicht. Aanvullend worden hiervoor de nieuwsbrief VT en een deel van Inspectieloket ingezet, in goede onderlinge samenhang.

Beoogde resultaten 2009

- Uitbouw website www.Inspectieloket.nl tot een verbindende portal voor inspecties waarin alle bestaande domeinloketten zullen opgaan. Via één zoekopdracht kan de ondernemer of burger zoeken binnen alle inspecties tegelijk. Toevoeging van servicepagina's per domein met applicaties en andere hulpmiddelen die toezichthouders hebben ontwikkeld voor bedrijven en instellingen. Toevoeging van abonneerservice voor wijzigingen in de informatie binnen alle toezichtsdomeinen en alle inspectiediensten en op een groot aantal toezichtsonderwerpen naar keuze. Parallel hieraan vernieuwen 6 inspecties (IGZ, AI, VI, IWI, AID en VWA) hun websites met facilitering door de Inspectieraad.
- Inspectie-stijlgids en metadatering, waardoor webinformatie van de inspecties gebruiksvriendelijker, toegankelijker en beter vindbaar wordt, in lijn met de ontwikkelingen binnen de rijksoverheid.
- Tien nieuwsbrieven VT voor ca. 2000 abonnees binnen en buiten de inspecties.
- Twee gezamenlijke cursussen handavingscommunicatie. Gezamenlijke workshops voor redacteuren en communicatieadviseurs, gezamenlijke aanbesteding voor product/instrumentontwikkeling voor communicatie (zoals bij websites).

Vooruitblik naar 2010

- Toepassing beheer- en redactieconcept voor Inspectieloket.
- Ondersteuning toezichtcommunicatie van alle inspecties, o.a. door ontwikkeling van instrumenten, formats en cursussen.
- Onderzoek naar behoefte aan en kansen voor samenwerking tussen meldkamers en informatiecentra van de inspecties.

4. Europa

Portefeuillehouder namens de Inspectieraad is de inspecteur-generaal van de Inspectie Verkeer en Waterstaat.

Toelichting

De Europese dimensie vormt een – soms beperkend – kader voor de modernisering van het toezicht in Nederland, vooral voor inspecties die nalevingstoezicht op bedrijven uitoefenen. De Nederlandse aanpak van risico gestuurd toezicht en vereenvoudigde regelgeving sluit niet altijd aan bij de Europese vereisten. Dit wordt veroorzaakt door Europese harmonisatie van wet- en regelgeving en doordat het toezicht is gericht op het bereiken van een gelijk speelveld. Verder is er een trend dat het Europese toezicht scherper wordt. Zo kan de EU steeds vaker eisen dat lidstaten strafrechtelijke handhaving inzetten. Ook heeft de EU de tendens om meer beleid vast te leggen in verordeningen in plaats van in richtlijnen. Er komt meer aandacht voor de daadwerkelijke effecten van implementatie van Europees beleid, onder meer via het programma 'Better Regulation'. Inspecties hebben er baat bij om goed en in een vroegtijdig stadium aangesloten te zijn bij het Brusselse wetgevingsproces. De werkgroep EU dimensie richt zich enerzijds op het uitdragen van en draagvlak zoeken voor de Nederlandse handhaving- en toezichtfilosofie in de EU, en anderzijds op grensoverschrijdende samenwerking en onderlinge vergelijking van de toezichtsystemen. Deze activiteiten zijn dus gericht op internationale regelgeving, voor zover die de rijksinspecties belemmert om afspraken met Nederlandse bedrijven en instellingen te maken over toezicht gebaseerd op vertrouwen.

Beoogde resultaten 2009

- Werkbezoeken binnen EU om de Nederlandse toezichtfilosofie uit te dragen.
- Werkbezoek Inspectieraad aan Brussel.
- Brusselse netwerken inventariseren, onderhouden en versterken.

- Hulpmiddelen voor meer proactieve houding van inspecties ten aanzien van de conceptfase van EU regelgeving.
- Checklist voor inspecties over effectief opereren in Brussel.
- Aanhaken bij EU-programma 'Better Regulation', gezamenlijke belangen in kaart brengen.
- Studiemiddag met Algemene Rekenkamer over handhaving EU verordeningen.
- Lezing over rol en positie EU agentschappen.
- Inventarisatie van opleidingen vanuit de verschillende ministeries die kennis van de Europese Unie vergroten.

Beoogde resultaten 2010

De meeste van bovenstaande activiteiten lopen door in 2010.

5. Monitoring

Portefeuillehouder namens de Inspectieraad is de inspecteur-generaal van Staatstoezicht op de Mijnen.

Toelichting

De Inspectieraad wil de voortgang van vernieuwing binnen inspecties en van de gezamenlijke acties goed kunnen volgen en zo nodig bijsturen. Daarvoor zijn instrumenten nodig die inzicht geven in de kwalitatieve en kwantitatieve lasten die de onder toezicht staanden ondervinden, en in hun tevredenheid over de rijksinspecties. In de domeinen is de laatste jaren een serie lastenmetingen uitgevoerd. Daarnaast heeft de Inspectieraad onlangs een onderzoeksmethode voor 'klant'tevredenheid ontwikkeld en getest.

Beoogde resultaten 2009

- Eerste fase van de uitvoering van de IR-monitor, waarmee binnen rijksinspecties de implementatie wordt gevolgd van instrumenten die effectiever en efficiënter toezicht tot doel hebben.
- Methode ('dashboard') om in domeinen de kwantitatieve reductie van de toezichtlasten en de ervaren toezichtlast weer te geven. Dashboard toepassen op 6 domeinen.
- 12 Klanttevredenheidsonderzoeken bij rijksinspecties.
- Evaluatie van het instrument klanttevredenheidsonderzoek en op grond daarvan besluitvorming over structurele invoering onder verantwoordelijkheid van de afzonderlijke inspectiediensten.
- Klanttevredenheidsonderzoek is geschikt gemaakt voor domeinen, opdat het kan dienen als meetinstrument van ervaren toezichtlast, en in pilots uitgetest.

Vooruitblik naar 2010

- Structureel gebruik van het klanttevredenheidsonderzoek bij rijksinspecties.
- Verdere toepassing van de IR-monitor bij inspecties.
- Vervolgmetingen toezichtlast in de domeinen.

STREEFLIJN 2. TAAKOVERDRACHT EN EXPERTISEBUNDELING

Deze streeflijn betreft de organisatorische vormgeving van het inspectietoezicht. De startbrief VT vermeldt een inbreng van de vakministers vanuit de verantwoordelijkheid voor beleid en toezicht binnen hun portefeuilles. Hetzelfde document stelt dat de rol van de minister van BZK deels is gebaseerd op haar algemene verantwoordelijkheid voor toezicht(stelsel), en deels op de coördinerende taken met betrekking tot gemeenten en provincies. Bestuurlijk draagvlak bij andere overheden voor een eventuele herinrichting van inspectietaken van 'de overheid' zal zichtbaar moeten worden in bestuursakkoorden.

6. Samenwerking met gemeenten en andere toezichthouders

Portefeuillehouder namens de Inspectieraad is de directeur-generaal Uitvoering, Handhaving en Bedrijfsvoering (Arbeidsinspectie).

Toelichting

In diverse domeinen wordt het meeste toezicht uitgeoefend door gemeenten: kinderopvang, horeca, recreatie, land- en tuinbouw, bouw en (kleine) industrie. Om de totale toezichtlast te verminderen is een actieve inbreng van de gemeenten nodig. Tot nu toe zijn vanuit diverse afzonderlijke domeinen pilots gedaan om samenwerking met gemeenten te testen. Het onderstaande programma heeft als doel deze aanpak te bundelen en te versnellen.

In 2011 wordt met een substantieel aantal grote (>100.000) gemeenten samengewerkt aan maximaal twee inspectiebezoeken per jaar (vanuit rijks- en gemeentelijk toezicht bij elkaar), selectief toezicht dat onderscheid maakt tussen goede en slecht nalevende bedrijven door gezamenlijke risicoanalyses en inspectieplannen, en toepassing van samenwerkingsvormen zoals oog-en-oor functie, gezamenlijke inspecties of taakoverdracht. De terreinen waarop wordt samengewerkt zijn lokaal bepaald. Dit kan leiden tot verschillende arrangementen tussen gemeenten en rijksinspecties: met één of meer rijksinspecties op één onderwerp of met meerdere rijksinspecties op meerdere onderwerpen. Nadat samenwerking van de grond is gekomen, wordt op bestuurlijk niveau een afspraak gemaakt over de terreinen en vormen van structurele samenwerking.

Omdat de toezichtlast vaak mede bepaald wordt door gebrek aan deskundigheid bij gemeentelijke inspecteurs, stelt de Inspectieraad zijn professionaliseringsprogramma ook open voor samenwerkende gemeenten.

Ook provincies, waterschappen, en landelijke organisaties zoals douane, KLPD en Openbaar Ministerie worden structureel betrokken bij de vernieuwing van het toezicht. In 2009 zullen een aantal provincies regionale coördinatiepunten ontwikkelen. De VI ondersteunt hen daarbij.

Samenwerking met toezichthouders zoals waterschappen, KLPD en marechaussee gebeurt vanuit de afzonderlijke domeinen.

Beoogde resultaten 2009

Gemeenten:

- Samenwerkingsprojecten met in totaal 50 gemeenten voor alle relevante domeinen (uitgezonderd het project decentralisering Drank en Tabakswet) met één of meerdere rijksinspecties.
- Met vijf gemeenten is de samenwerking bestuurlijk vastgelegd.
- Met vijf gemeenten zijn gezamenlijk risicoanalyses opgesteld en verwerkt in één inspectieplan.
- Openstelling professionaliseringsprogramma's van rijksinspecties voor inspecteurs van samenwerkende gemeenten.
- Analyse van kosten/baten, aanpak en randvoorwaarden van enkele vormen van samenwerking met gemeenten.

Vooruitblik naar 2010

- Verbreding van gemeentelijke samenwerkingsprojecten tot tenminste de G31 gemeenten en met acht provincies.
- Uitdragen van een beperkt aantal samenwerkingsvormen die alle betrokken partijen veel oplevert.
- Toegang tot inspectiegegevens en –resultaten door meerdere overheden door toepassing Digitaal Dossier.

7. Strategie en instrumentele kaders

Portefeuillehouders namens de Inspectieraad zijn de voorzitter Inspectieraad, de directeur-generaal Uitvoering, Handhaving en Bedrijfsvoering (Arbeidsinspectie) en de hoofdinspecteur Inspectie Jeugdzorg. Voor kennismanagement is dat de inspecteur-generaal Staatstoezicht op de Mijnen.

Toelichting

De Inspectieraad ontwikkelt strategische denklijnen en kaders om de gezamenlijke inspecties te helpen bij de realisering van programma VT, en bij andere vormen van samenwerking en interactie. Daarnaast passen de inspecties ieder voor zich een strategische analyse toe op de opgaven waar ze voor staan.

Ook de ontwikkeling van kaders voor nieuwe instrumenten gebeurt zoveel mogelijk gezamenlijk, aanvullend op activiteiten vanuit een of meerdere inspecties. Voorbeelden hiervan zijn systeemtoezicht en gemeenschappelijke risicoanalyse. Een ander voorbeeld is kennismanagement: rijksinspecties willen meer van elkaar leren, maar dat is nog niet volledig van de grond gekomen. Tegelijk krijgen alle inspecties te maken met een behoorlijke daling van het aantal medewerkers, met als risico dat waardevolle kennis verdwijnt. In 2011 moet er een structureel contact zijn tussen de kennismanagers van alle inspecties.

Beoogde resultaten 2009

Visievorming:

- Langetermijn koers in reactie op maatschappelijke trends en ontwikkelingen die relevant zijn voor de gezamenlijke rijksinspecties. Het betreft zowel de inhoud van het toezicht als best passende gezamenlijke werkwijze.

Kennismanagement:

- Verkennend onderzoek naar duurzaam leren (kennismanagement) met implementatievoorstel.
- Twee werkconferenties voor ca. 50 lijn- en kennismanagers.
- Spelregels, uitgangspunten en voorwaarden voor duurzaam leren tussen en bij inspecties.

Overige instrumentele kaders:

- Overzicht van de verschillende vormen van systeemtoezicht met hun essentiële kenmerken, plus een eenduidig begrippenkader.
- Overzicht van de verschillende vormen van gemeenschappelijke risicoanalyse met hun essentiële kenmerken, plus een eenduidig begrippenkader.
- Project voor bundeling van nalevingshulp vanuit diverse overheidsdiensten per domein (samen met Regiegroep Regeldruk). Leidt tot plan van aanpak voor betere informatievoorziening over wet- en regelgeving in 10 branches, o.a. kinderopvang, scheepsafval, installatiebedrijven en horeca.

Vooruitblik naar 2010

- Plan van aanpak voor betere informatievoorziening (nalevingshulp) over wet- en regelgeving voor nog 15 branches.

8. Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder namens de Inspectieraad is de directeur-generaal Uitvoering en Handhavingsbeleid (Arbeidsinspectie).

In 2008 is een eerste verkenning gedaan naar de mogelijkheden van intensievere samenwerking op het gebied van de bedrijfsvoering, vanuit de gedachte om een flinke verhoging van efficiency te kunnen bereiken. Vooral nog zijn drie onderwerpen geprioriteerd: huisvesting, opleidingen, functiegebouw/mobiliteit. De Inspectieraad zal besluiten nemen op basis van uitgewerkte voorstellen. Daarbij rekening te houden met de rijksbrede ontwikkelingen die op dit terrein in gang zijn gezet.

Beoogde resultaten 2009

- Meer personele mobiliteit tussen de inspectiediensten door uitwisseling van vacatures.
- Bijdragen aan een samenhangende set van functieprofielen voor toezichthouders in het kader van het rijksbrede project Eén Functiegebouw.
- Efficiëntere uitvoering van de logistiek-organisatorische activiteiten rond opleiding/trainingen van rijksinspecties, in overleg met het programma Professionalisering (thema nr. 2).
- Regionale steunpunten voor ambulante inspectiemedewerkers.
- Inventariseren van de mogelijkheden en wenselijkheid van gezamenlijke huisvesting van rijksinspecties.

Vooruitblik naar 2010

- Gezamenlijk optrekken richting de Rijksgebouwendienst, bijvoorbeeld door gebundelde aanvragen voor huisvesting op lange termijn. Gezamenlijk opstellen van functie-eisen aan inspectiegebouwen (veiligheid).
- Doorgaande verfijning van de samenwerking op het gebied van organisatie van opleidingen en trainingen (één gezamenlijke eenheid die de opleidingen voor de rijksinspecties coördineert).
- Intensievere samenwerking op andere terreinen van bedrijfsvoering.

En verder

Streeflijn 2 vermeldt ook nog enkele onderwerpen die op het pad liggen van de ministeries en/of afzonderlijke inspecties.

‘Taakoverdracht tussen rijksinspecties en daarmee tussen vakdepartementen. Bij toezichtarrangementen is het best werkbaar schaalniveau leidend. Daardoor is binnen de bestaande verantwoordelijkheden herallocatie van uitvoerende taken mogelijk tussen inspecties.

Dit gebeurt vooral binnen de domeinen en is een zaak van de desbetreffende inspecties en zo nodig hun departementen.

‘Waar mogelijk worden de rijksinspecties van hoogwaardige en complexe installaties gebundeld, en voorzien van een mandaat namens toezichthouders bij andere overheden.’ Dit is een zaak van de vakministeries, die wordt toegepast bij de voorgenomen fusie tussen Staatstoezicht op de Mijnen en VROM-inspectie. Een ander beweging in het toezicht is de geleidelijke convergentie tussen het veiligheidstoezicht (BRZO) en het milieutoezicht op de zware industrie (zie ook domein Chemische industrie). Ondernemingen in de land- en tuinbouw zullen voordelen ervaren van de fusie tussen de VWA, de AID en de PD.

‘Ten behoeve van een grotere efficiëntie of effectiviteit kan het rijk verantwoordelijkheden (inclusief toezicht) overdragen aan gemeenten of provincies, vooral als de inspecties een grootschalig en min of meer routinematig karakter hebben. Ook privatisering van dergelijke taken wordt onderzocht.’

Dit is een zaak van de vakministeries, die bijvoorbeeld wordt toegepast bij de overdracht aan gemeenten van inspectietaken op grond van de Drank- en Horecawet. Een ander voorbeeld is het kabinetsstandpunt over omgevingsdiensten.⁵

'Het interbestuurlijk toezicht wordt aangepast conform het kabinetsstandpunt⁶ over het rapport van de commissie Oosting.'

De rijksinspecties met interbestuurlijk toezicht in hun takenpakket zijn intensief betrokken bij de implementatie van de kabinetsreactie op het advies van de commissie Doorlichting Interbestuurlijke toezichtarrangementen (zie Oosting). Er wordt expertise ingezet bij de revitalisering van het generieke instrumentarium door BZK en de sanering van het specifieke instrumentarium door de beleidskernen. In de werkwijze hanteren de betrokken inspecties reeds een themagerichte aanpak op basis van risico's. Waar dat aan de orde is wordt ingezet op een goede overdracht van het interbestuurlijk toezicht op de gemeenten naar de provincies. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat de toezichtlast voor gemeenten niet toeneemt. Met name voor de VROM-situatie geldt dat voor de overdracht eerst een kwaliteitsslag in de uitvoering en handhaving moet worden gemaakt; ook hier zal de inspectie een bijdrage aan leveren.

In het DG-overleg met het ministerie van BZK, de VNG en het IPO coördineert de VROM-inspectie de inbreng van de betrokken rijksinspecties.

STREEFLIJN 3. REGELGEVING EN BELEID

Deze streeflijn betreft de noodzaak en aard van regelgeving, de effectiviteit van het toezicht, en de wisselwerking tussen toezicht en beleid. Het eerstgenoemde punt is een opgave voor de ministeries en vergt ten eerste een doorlichting van bestaande wet- en regelgeving (vanuit de vraag of andere instrumenten dan wet- en regelgeving ingezet kunnen worden om het onderliggende publieke belang te beschermen). Ten tweede heeft het kabinet bepaald dat wet- en regelgeving zoveel mogelijk gebruik zal maken van doelnormen in plaats van middelvoorschriften. De minister van Justitie draagt vooral bij aan streeflijn 3, vanuit zijn verantwoordelijkheid voor het programma Integraal wetgevingsbeleid. Volgens de startbrief VT wordt de inbreng van de vakministers gebaseerd op hun ministeriële verantwoordelijkheid voor beleid en toezicht.

9. Effectmeting

Portefeuillehouder namens de Inspectieraad is de inspecteur-generaal van de Inspectie voor de Gezondheidszorg.

Toelichting

Naast burgers, politiek en maatschappelijke actoren stellen ook toezichthouders de vraag welke problemen opgelost of voorkomen worden door het toezicht. Als de effecten van toezicht beter bekend zijn, kunnen de inspecties hun inzet slagvaardiger maken.

Over de effecten van toezicht is binnen en buiten Nederland nog (te) weinig bekend. De meeste rijksinspecties hebben plannen voor effectmeting, de uitvoering is echter nog beperkt en gefragmenteerd. De Inspectieraad heeft daarom het programma 'Effecten van toezicht' ingesteld, om mogelijk te maken dat over vier jaar een geborgd systeem van effectmeting is bij alle rijksinspecties. Er zijn nog maar weinig landen die dit onderwerp systematisch aanpakken.

---

⁵ TK 2008-2009, 22 343, nr. 215.

⁶ TK 2007-2008, 31 200 VII, nr. 61.

Beoogde resultaten 2009

Kennis delen:

- Expertnetwerk voor medewerkers van rijksinspecties.
- Werkbezoeken en stages bij rijksinspecties die voorop lopen met effectmeting.
- Symposia over de effecten van toezicht.

Onderzoek:

- Programmeringsstudie naar de werkzame mechanismen die leiden tot effectief toezicht, in samenwerking met het project 'Handhaven en Gedrag' van ERR. Op basis van de resultaten wordt een kennisbank ingericht.
- Maximaal 14 pilots om de Leidraad Effectmeting bij de deelnemende rijksinspecties verder te implementeren.

Ondersteuning en bewustwording:

- Consultatie voor de deelnemende inspecties bij vragen over de implementatie van effectmeting.
- Digitale omgeving voor het informeren, communiceren en discussiëren over effectmeting.
- Plan van aanpak voor een scholingsaanbod voor management en (staf)medewerkers van de rijksinspecties.
- Communicatieplan voor interne en externe bewustwording.

Vooruitblik naar 2010

- Afronding pilots voor implementatie van de Leidraad Effectmeting.
- Start van de scholing.
- Start van activiteiten voor de in- en externe bewustwording.

10. Wisselwerking met beleid

Portefeuillehouder namens de Inspectieraad is de inspecteur-generaal van de Inspectie Verkeer en Waterstaat.

Toelichting

Innovaties in de toezichtpraktijk raken in veel gevallen aan achterliggend beleid. Verder kunnen nieuwe regels leiden tot onbedoelde en onnodige toezicht- of andere lasten. Daarom is een betere relatie nodig tussen beleid en toezicht. In de beoogde situatie worden de inspecties in een eerder stadium wordt betrokken bij de ontwikkeling van beleid, en geven zij anderzijds tijdig hun praktijkbevindingen door over de handhaafbaarheid en de werking van beleid en regelgeving. Dit is uiteindelijk een zaak voor iedere afzonderlijke inspectie, maar de Inspectieraad kan zich als collectief bezig houden met elementen waar meerdere inspecties mee te maken hebben.

Beoogde resultaten 2009

- VRD-project Relatie beleid en uitvoering/toezicht: bijdragen aan voorbereiding van topconferentie en aan resulterend advies aan SGO.
- Beleidsdiscussies voorleggen aan SGO of SGOR.
- Ontwikkelingen in o.a. de domeinen Chemie en Afval laten aansluiten bij de follow up van de kabinetsreactie op het advies van de commissie Mans (omgevingsdiensten).

En verder

Streeflijn 3 vermeldt ook nog enkele onderwerpen die op het pad liggen van de ministeries en/of afzonderlijke inspecties.

'De bestaande wet- en regelgeving is doorgelicht met de vraag of andere instrumenten dan wet- en regelgeving ingezet kunnen worden om het onderliggend publieke belang te borgen.' Dit is een zaak voor de departementen, waarbij inspecties overigens aangesloten kunnen zijn.

'Waar mogelijk en nuttig kennen de regels doelnormen en worden middelvoorschriften vermeden. Een gevolg van het werken met doelnormen is discretionaire ruimte voor inspecteurs. Inspecties zullen, na overleg met betrokkenen, eventueel de doelnormen kunnen operationaliseren met behulp van checklists, prestatie-indicatoren en dergelijke, en deze openbaar maken.'

De toepassing van doelnormen is een zaak voor de ministeries. Operationalisering ervan voor het toezicht is aan de inspecties, in samenspraak met hun departement.

STREEFLIJN 4. DE REIKWIJDTE VAN DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE OVERHEID

Deze streeflijn betreft het spanningsveld tussen strijdige maatschappelijke en politieke wenselijkheden. Enerzijds moet toezicht de kwaliteit van publieke belangen bewaken, anderzijds mag het niet teveel lasten veroorzaken. Na incidenten vragen politiek en samenleving doorgaans om versterking van het toezicht. Die vraag wordt vaak gesteld zonder aandacht voor de effectiviteit en lasten van dat versterkte toezicht. Het draait om de acceptatie van het principe dat niet alle risico's afgedekt kunnen worden door de overheid.

Dit onderwerp valt binnen de portefeuille van de minister van BZK. De Inspectieraad houdt zich op de hoogte van initiatieven op dit vlak.

OVERIGE GEZAMENLIJKE THEMA'S

Naast bovengenoemde thema's zijn er ook nog andere onderwerpen die door de inspecties in de gezamenlijkheid van de Inspectieraad worden opgepakt. Voorbeelden daarvan zijn de BES-eilanden en Agressie en geweld tegen inspecteurs.

De eilanden Bonaire, St. Eustatius en Saba (BES) krijgen de status van openbaar lichaam, vergelijkbaar met een gemeente. Vanaf het moment van de statuswijziging moet, door de ministeriële verantwoordelijkheden die dan ontstaan, ook het toezicht op de eilanden vorm krijgen. Gezien de schaalgrootte van de eilanden stimuleert de Inspectieraad de rijksinspecties te komen tot een optimale samenwerking met zo mogelijk taakoverdracht en collegiaal gebruik van de personele inzet ter plaatse.

In het kader van het BZK-programma Veilige publieke taak, gericht op beteugeling van agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak, heeft de Inspectieraad het onderwerp op de agenda gezet, wat heeft geleid tot het uitwisselen van informatie en methodieken. Naar aanleiding daarvan is de Inspectieraad gestart met de ontwikkeling van een gezamenlijk protocol, met als doel een uniforme aanpak betreffende het voorkomen, beperken en afhandelen van geweldsincidenten.

4. Middelen

Door de gezamenlijke rijksinspecties is voor de uitvoering van de diverse programma's (excl. e-Inspecties) een taakstellend budget beschikbaar gesteld van € 2,5 miljoen.

Het ondersteunende Bureau Inspectieraad bestaat uit ongeveer 14 fte. Afhankelijk van de onderscheiden programma's worden meer of minder fte's vanuit de deelnemende rijksinspectiediensten gedetacheerd bij het Bureau. Bureau Inspectieraad ondersteunt de Inspectieraad bij het uitvoeren van deze programma's en bewaakt de beschikbare financiële middelen. Inkopen die namens de Inspectieraad worden gedaan volgen de procedures die met het ministerie van BZK overeen zijn gekomen.

Behalve door beschikbaarstelling van bovengenoemde personele en financiële middelen investeren de deelnemende rijksinspecties op nog andere manieren in de vernieuwing van het toezicht. In dit verband wordt met name gewezen op de afspraak dat domeingerichte activiteiten in personeel en financieel opzicht worden mogelijk gemaakt door de in dat domein opererende rijksinspecties. Daarnaast stellen afzonderlijke rijksinspecties medewerkers beschikbaar voor de uitvoering van specifieke activiteiten (bijvoorbeeld: projectleiders voor domeinen en begeleiders / coaches voor trainingen en opleidingen).

Voor de ontwikkeling van generieke onderdelen uit het programma e-Inspecties ontvangt de Inspectieraad financiële middelen uit het programma Vernieuwing Rijksdienst. Generieke onderdelen zijn onderdelen die de basis vormen voor (digitale) samenwerking tussen meerdere rijksinspecties. Specifieke programmaonderdelen zijn onderdelen die specifiek voor één rijksinspectiedienst als uitbreiding op een generiek onderdeel geplaatst worden. Deze specifieke toevoegingen worden betaald door de rijksinspectiediensten zelf.

Begroting Inspectieraad 2009

Hoofdbudget	Omschrijving	Werk budget	Omschrijving	Begroot 2009
387	Apparaat Bureau Inspectieraad			€ 1.148.250
388	Programma Inspectieraad	6	In- en externe monitoring	€ 99.250
		7	Communicatie	€ 220.000
		8	ICT	
		9	Juridische aangelegenheden	€ 40.000
		10	Opleidingen	€ 350.000
		11	Effectmeting	€ 125.000
		12	Cultuur	€ 165.000
		13	Nieuwe ontwikkelingen VT	€ 70.000
		14	Conferenties	€ 97.500
		15	Werkgroep Europa	€ 50.000
		16	Strategie	€ 100.000
		17	Samenwerking MKB/Gemeenten	€ 35.000
			Subtotaal Programma (excl. E-Inspecties)	€ 1.351.750
			Subtotaal apparaat plus programma (excl. e-Inspecties)	€ 2.500.000

Hoofdbudget Omschrijving		Werk budget Omschrijving		Begroot 2009
389	Ontvangsten Inspectieraad	6	Bijdragen Inspecties aan Apparaat- en Programmakosten	€ 2.500.000
			Totaal ontvangsten	€ 2.500.000

Begroting programma e-Inspecties 2009

388	Uitgaven	8	Programma e-Inspecties	€ 17.700.000
389	Ontvangsten	8	Overige ontvangsten (bijdrage Vernieuwing Rijksdienst)	€ 9.700.000
			Bijdrage afzonderlijke Inspecties*	€ 8.000.000
			Totaal ontvangsten	€ 17.700.000

* De bijdrage van de afzonderlijke Inspecties is afhankelijk van de invulling van de Projectenportfolio, die op dit moment wordt opgesteld. De bijdrage kan nog wijzigen.

Bijlage 1. Domeinen: eindbeelden en beoogde resultaten 2009

De eerder bepaalde 24 domeinen zijn licht herschikt. Het domein vervoer over water is gesplitst in een domein binnenvaart en een domein zeehavens. De domeinen bouwnijverheid, houtverwerkende industrie, metaalindustrie en overige industrie zijn samengevoegd tot één domein. Datzelfde geldt voor de domeinen ziekenhuizen en zorginstellingen (nu: domein gezondheidszorg). Inmiddels zijn in drie domeinen zodanige resultaten geboekt, dat ze niet langer beschouwd hoeven worden als domeinen met een vernieuwingsopgave: delfstofwinning, railvervoer en rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De resterende opgave betreft dus de onderstaande 18 domeinen. Voor ieder domein zijn projecten, programma's en/of pilots benoemd, elk met een eigen gedetailleerde planning. Het werkprogramma beperkt zich tot kernachtige samenvattingen van het eindbeeld en de beoogde resultaten in 2009.

Voedsel en waren

1. horeca
2. land- en tuinbouw
3. vleesketen
4. recreatie
5. levensmiddelenhandel

Transport

6. Schiphol
7. wegvervoer
8. binnenvaart
9. zeehavens

Industrie

10. chemische industrie
11. afvalverwerking
12. bouwnijverheid, houtverwerkende industrie, metaal- en overige industrie
13. nucleaire industrie
14. buisleidingen

Publieke domeinen

15. integraal toezicht jeugdzaken
16. gezondheidszorg
17. sanctietoepassing
18. kinderopvang

VOEDSEL EN WAREN

De Voedsel en Waren Autoriteit is de eerstverantwoordelijke inspectie voor de domeinen in dit cluster.

1. Horeca

Eindbeeld

Voor 2011 worden in het domein Horeca gestreefd naar selectief toezicht op bedrijven, afhankelijk van de complexiteit van de branche. Dit betekent maximaal één inspectie (voor alle toezichthouders) per jaar bij eenvoudige horecabedrijven en maximaal twee inspecties per jaar voor levensmiddelenbereidende bedrijven. Dit veronderstelt:

- Samenwerking met een gemeente voor afstemmen inspectieplan en gezamenlijke risico-analyse voor het vaststellen van goede en slechte nalevende bedrijven;
- Voortzetting van het programma het nieuwe inspecteren dat inspecteurs traint in het optreden volgens het adagium 'hard waar het moet, zacht(er) waar het kan';
- Nalevingshulp voor de horeca-ondernemer in de vorm van informatie via internet, brochures en het gemeentelijk informatieloket en startersbezoek.
- Invoering van ICT-infrastructuur waardoor toezichtinformatie tussen VWA en lokale toezichthouders kan worden uitgewisseld.

Beoogde resultaten 2009

- Samenwerking met 13 gemeenten voor het toezicht op de horeca
- Met 2-3 gemeenten de afzonderlijke risicoanalyses afstemmen en integreren tot één inspectieplan
- Start van het interne opleidingsprogramma voor de horecacontroleurs, met aandacht voor het nieuwe inspecteren.
- Ontwikkeling en test van de ICT-module digitaal dossier met enkele gemeenten
- Bijdrage aan project Nalevingshulp (i.s.m. Regiegroep Regeldruk).

2. Land- en tuinbouw

Eindbeeld

In dit domein werken AID, VWA, PD intensief samen met de ambitie dat ondernemers in 2011 hooguit twee keer per jaar een bezoek krijgen van een overheidsinspecteur. Deze controleert zaken voor meerdere belanghebbende overheden (rijk, waterschappen en/of gemeenten). De rapportage is duidelijk, compleet en toegankelijk voor zowel de relevante inspecties als voor de geïnspecteerde. Waar mogelijk maakt de inspecteur gebruik van informatie uit private controlesystemen. Inspecteurs hebben kennis van bedrijfsvoering en regelgeving en adviseren hierover de ondernemer. Ondernemers zijn tevreden over de kwaliteit van inspectiebezoeken en waarderen deze met een ruim voldoende. Het nalevingsniveau is daarbij minimaal gelijk gebleven ten opzichte van 2007.

De inspecties investeren daarom in:

- Fusie van AID, VWA en PD tot één dienst, waardoor het toezicht effectief en doelmatig kan worden georganiseerd;
- Structurele samenwerking met andere rijksinspecties zoals AI
- Idem met circa 40 decentrale partners;
- Professionalisering en deskundigheid van inspecteurs waardoor deze effectief kunnen optreden (zacht waar het kan en hard waar het moet).

Beoogde resultaten 2009

- De vijf pilots gericht op samenwerking met decentrale overheden zijn geëvalueerd en vervolgacties worden ingezet;
- Start project met als doel om structurele samenwerking met 40 decentrale overheden te realiseren in 2011;
- Voortzetting opleidingsprogramma voor controleurs, met speciale aandacht voor vaardigheden in houding, stijl en gedrag. Hierbij wordt zo veel mogelijk samengewerkt met andere inspectiediensten.

3. Vleesketen

Eindbeeld

Door samenwerking en kennisdeling met een aantal (kleinere) gemeenten is selectiever toezicht mogelijk. In 2018 zal met alle gemeenten samengewerkt worden. Goede bedrijven krijgen zo minder inspecties en slechte juist meer. Bedrijven kunnen de uitkomsten van de inspectieresultaten en inspectiegegevens (waaronder monsternames) digitaal inzien in het landelijke LNV Mijn toezichtdossier. Door de fusie tussen de AID, VWA en PD krijgen bedrijven slechts met één rijksinspectiedienst te maken. Gegevens worden maar een keer opgevraagd, er is een centraal aanspreekpunt, gezamenlijke risicoanalyse, een afgestemde planning en een eenduidige werkwijze.

Beoogde resultaten 2009

- Landelijk digitaal dossier voor en van LNV toezichthouders, waardoor toezichthouders beter kunnen samenwerken, dit dossier wordt ontwikkeld in samenwerking met e-inspecties.
- Afgestemde jaarplannen voor alle rijksinspecties.
- Gemeenschappelijke risicoanalyse van rijksinspecties en provincies.
- Landelijk LNV 'Mijn toezichtdossier, zodat bedrijven de uitkomsten van de inspectieresultaten kunnen inlezen, dit dossier wordt ontwikkeld in samenwerking met e-inspecties.
- Toetsingskaders voor de meting van effectiviteit en kosten van nieuwe toezichtvormen.
- De pilot Innovatief toezicht vleesketen, opgestart in samenwerking met het EZ-programma Slim geregeld, goed verbonden, voorziet in een koppeling tussen de VWA en bedrijven. Het is voor de VWA hierdoor mogelijk om de gegevens van de bedrijven in te zien.

4. Recreatie

Eindbeeld

Het toezicht in het domein Recreatie is in 2011 merkbaar vernieuwd:

- Gebundelde of gecoördineerde inspectiebezoeken van VWA, AI, AID en VI waarbij jaarlijks maximaal een rijksinspectie wordt uitgevoerd. Gemeenten hebben een advies ontvangen hoe "goede" bedrijven één maal per jaar te bezoeken. Alle resultaten van rijksinspecties worden teruggekoppeld aan de ondernemers.
- Rijksinspectiediensten hebben een toezicht-/handhavingsregime gebaseerd op de aard van het risico en mate van naleving door bedrijven. Bedrijven met geringe risico's worden incidenteel bezocht; bedrijven met ernstige risico's en slechte naleving krijgen een streng handhavingsregime. Dit geldt voor 22 attractieparken met attractietoestellen, alle dierentuinen met vergunning, 150 verblijfsaccommodaties /bungalowparken, 175 zwembaden, 40 van de professionele organisatoren van evenementen.
- Systeemtoezicht is ingevoerd voor de attractieparken/dierentuinen en is verkend voor de bungalowparken en zwembaden. Gemeenten ontvangen een advies over toepassing van het toezicht voor betreffende objecten. Voor het toezicht op zwembaden is met een aantal provincies is geëxperimenteerd met samenwerking in de vorm van oog-en-oor functie.
- Er is een advies opgesteld voor het gebruik van een landelijk uniform model voor vergunningverlening voor evenementen en landelijke toepassing daarvan wordt gestimuleerd.
- Brancheorganisaties worden ondersteund in hun voorlichting aan ondernemers over de wettelijke eisen en verplichtingen en stimuleren hun leden tot toepassing van (goedgekeurde) kwaliteitssystemen of zelfcertificering (bijvoorbeeld RECRON-Alert).

Beoogde resultaten 2009

- Attractieparken: Vaststellen toezichtarrangement per bedrijf afgestemd, bundeling AI inspecties met VWA-regime voor toezicht op jeugdarbeid. Verankering samenwerking met (eerste) viertal gemeenten.
- Dierentuinen: Opstellen interventiestrategie met onderscheid tussen het toezicht op diergereleerde en overige onderwerpen. Voor de onderwerpen voedselveiligheid, arbeidsomstandigheden, productveiligheid wordt bij 15 dierentuinen systeemtoezicht ingevoerd vergelijkbaar met de opzet bij attractieparken.
- Verblijfsaccommodaties: Bij grote ketens van bungalowparken wordt toepassing van systeemtoezicht onderzocht. Onderzoek naar motieven van niet-naleving bij kleinere bungalowparken campings en opstellen van interventiestrategie. Enkele samenwerkingspilots met gemeenten voor toezicht op campings. Verkenning met drie provincies van toepassing

systeemtoezicht voor zwembaden en het onderbrengen van het rijkstoezicht bij provincies in de vorm van een oog- en oorfunctie. Bijdrage aan project Nalevingshulp (i.s.m. Regiegroep Regeldruk).

- Evenementen: Opstellen interventiestrategie gebaseerd op analyse van (niet) naleven door evenementenorganisatoren. Toezicht op grote evenementen afstemmen op (gemeentelijke) vergunningverlening.

5. Levensmiddelenhandel

Eindbeeld

De VWA, Arbeidsinspectie en VROM inspectie hebben de projecten op elkaar afgestemd. Afhankelijk van de resultaten van het verloop van de samenwerking met de gemeenten in het domein Horeca kan in 2011 een start gemaakt worden om deze samenwerking ook voor de levensmiddelenhandel te realiseren. Uit het onderzoek 'Meting toezichtlasten in het domein Levensmiddelenhandel' is gebleken, dat er geen behoefte is aan een specifiek loket voor de levensmiddelenhandel.

Beoogde resultaten 2009

- De VWA heeft alle projecten in de levensmiddelenhandel; op elkaar afgestemd, waarin opgenomen de projecten, die door de VROM-inspectie en Arbeidsinspectie in de levensmiddelenhandel worden uitgevoerd.
- Met LNV zijn afspraken gemaakt over de controles door SKAL en CPE, waardoor deze geen extra last voor de levensmiddelenhandel opleveren.

TRANSPORT

De Inspectie Verkeer en Waterstaat is de eerstverantwoordelijke inspectie voor de domeinen in dit cluster.

6. Schiphol

Eindbeeld

Met de uitvoering van een aantal inhoudelijke veranderprocessen draagt het samenwerkingsverband bij aan de realisatie van effectiever en efficiënter toezicht met minder lasten voor de bedrijven. Doordat bedrijven hun eigen verantwoordelijkheid jegens de naleving steeds beter invullen kan de overheid haar toezicht reduceren en haar toezichtprocessen meer eenduidig organiseren. Bedrijven die minder goed deze verantwoordelijkheid invullen ondervinden als keerzijde meer toezicht. Dit wordt ondersteund door binnen het samenwerkingsverband de bedrijven eenduidig te categoriseren, zodat toezichthouders hun inspecties meer risicogericht kunnen inzetten. Zo wordt voor de bedrijven een systeem gecreëerd waarmee ze zelf de te ondervinden toezichtlast kunnen beïnvloeden.

Het samenwerkingsverband Front Office Schiphol richt zich op 3 hoofdprocessen: vracht, beveiliging, en planbaar toezicht op bedrijven en objecten op gebied van veiligheid en milieu.

Beoogde resultaten 2009

- Er wordt een bedrijvendatabase gemaakt die voor de verschillende inspecties toegankelijk is en waarin is opgenomen welke bedrijven er op schiphol actief zijn, welke vergunningen en certificaten deze bedrijven hebben, welke inspecties plaatsvinden en hoe deze bedrijven (groen oranje rood) door de verschillende inspecties zijn geclassificeerd.
- Er wordt in 2009 een convenant met de Airport Authority Schiphol gesloten. Hierin worden reeds bestaande en nieuwe afspraken over toezicht van de betrokken toezichthouders binnen het Front Office Schiphol en de Airport Authority Schiphol vastgelegd in een formeel document.
- In 2009 wordt een geïntegreerde inspectieprogramma voor 2010 opgesteld. Dit programma richt zich hoofdzakelijk op de planmatig reguliere inspecties of audits op bedrijven of objecten. Jaarlijks wordt bezien op welke inspectiethema's of risicogebieden een gezamenlijke integrale aanpak mogelijk is.
- Voor het vrachtsegment en het beveiligingssegment op Schiphol zijn er twee ontwikkeltrajecten. Het project Redesign cargo (onder leiding van Douane West), en het project Visie op het toezicht

van de burgerluchtvaart in combinatie met Informatiemodule beveiliging burgerluchtvaart (onder leiding van de Marechaussee).

7. Wegvervoer

Eindbeeld

In het domein wegvervoer wordt meer effect en minder last bereikt door te werken vanuit één geïntegreerde risicoanalyse vanuit één centrale plek. De risico's en thema's die hieruit komen zijn de basis voor het Jaarplan wegvervoer. Het jaarplan wordt gedragen door de sector en waar mogelijk wordt de sector betrokken. Er wordt gewerkt met gezamenlijke interventie-instrumenten en wordt gewerkt vanuit systeemtoezicht. 80% van de bedrijven is op deze manier in beeld gebracht. De inspecties worden op één centrale plek gepland. Er wordt gezamenlijk gecommuniceerd naar de sector over voortgang en inspecties. De kwaliteit van inspecteurs is een 8,5 geworden (was een 7,7).

Beoogde resultaten 2009

- Meer effect: door gericht toezicht houden: risico's aantal deelgebieden en gezamenlijke weginspecties (Integrale transportcontroles)
- Minder last: door betere planning (Overzichtsplanning van controles) en ontwikkeling gegevensuitwisseling (Digitaal Dossier) en eerste stappen in systeemtoezicht. Communicatie/informatiekant verbeteren. Website intensiever gebruiken voor berichtgeving en andere informatievoorziening. Bedrijven krijgen meer te maken met één overheid.
- Gezamenlijke opleiding voor inspecteurs tbv weginspecties opzetten. (samen met Politieacademie)
- Grotere gemeenschappelijkheid in werkwijze
- Diensten gaan efficiënter met gegevens werken zodat meer met minder kan worden bereikt.

8. Binnenvaart

Eindbeeld

De kwantitatieve toezichtlast in de binnenvaart is niet groot (€ 1 miljoen). De sector ervaart echter wel toezichtlast. Het gaat dan om zaken als houding en gedrag, dubbel aanleveren van gegevens en geen inzage hebben in elkaars inspectiegegevens. De opdracht voor het domein binnenvaart is om deze ervaren toezichtlast te verminderen door vooral de kwaliteit en effectiviteit van toezicht te verbeteren. Binnen het domein Binnenvaart wordt de kwaliteit en effectiviteit verbeterd door te werken met een gemeenschappelijk inspectieprogramma gebaseerd op een gezamenlijke risicoanalyse.

Beoogde resultaten 2009

- werken aan een gemeenschappelijke risicoanalyse
- uitwerken van een lijst van goede en slechte bedrijven t.b.v. selectiever toezicht
- uitwerken gezamenlijk inspectieprogramma
- fine-tuning van bestaande inspectietypen op overlast beperking
- uitbreiding bestaande praktijk van systeemtoezicht
- ontwikkeling generiek koppelpunt voor gegevensuitwisseling
- opzet cultuurprogramma
- ontwikkeling website

9. Zeehavens

Eindbeeld

Binnen het domein Zeehavens is de kwantitatieve last beperkt, maar er is wel kritiek op het langs elkaar heen werken van inspecties. De focus van Vernieuwing Toezicht ligt bij Zeehavens daarom op betere afstemming en coördinatie door middel van informatie-uitwisseling tussen toezichthouders, gezamenlijke inspectieprogramma's en gezamenlijke risicoanalyses.

Het domein Zeehavens is onderverdeeld in vier aspecten. Voor ieder daarvan is er een coördinerend toezichthouder aangewezen die het voortouw neemt. De belangrijkste en meest complexe daarvan zijn Lading (o.l.v. de Douane) en Schip (o.l.v. de Havenmeesters). Daarnaast: Havenbeveiliging (o.l.v.

Havenmeesters) en Grenstoezicht (o.l.v. KMar en Zeehavenpolitie). In het directeurenoverleg zeehavens wordt de coördinatie tussen de verschillende aspecten bewaakt.

Beoogde resultaten 2009

Lading:

- er is een convenant gesloten tussen de betrokken diensten en er is een visie en plan van aanpak gepresenteerd die de komende jaren leidend zullen zijn.
- verbeteren van informatie-uitwisseling zodat bedrijven maar één keer hun gegevens hoeven aan te leveren (Single Window).
- concentratie van controles (One Stop Shop).
- Uitwisseling van inspectieresultaten en gezamenlijke risico-analyse

Schip:

- Een convenant sluiten met nadere afspraken over informatie-uitwisseling en de coördinatie van inspecties.
- pilot in Rotterdam op het gebied van milieu-inspecties
- Begin met gezamenlijke risicoanalyse en targetting van schepen.
- Herschikking van de toezichtbevoegdheden (taakoverdracht) voor milieuinspecties op schepen.

Grenstoezicht:

- ontwikkelen van signalerend toezicht voor andere diensten.
- uniformering van de werkwijze in de verschillende havens

Port security:

- stroomlijning van de samenwerking tussen primaire en signalerend toezichthouders

In de eerste helft van 2009 worden de verbeterpunten nader uitgewerkt in concrete streefbeelden voor het jaar 2011.

INDUSTRIE

De VROM-Inspectie is de eerstverantwoordelijke inspectie voor de domeinen chemie, afval, buisleidingen en nucleair. Voor de overige domeinen in dit cluster is de Arbeidsinspectie eerstverantwoordelijk.

10. Chemische industrie

Eindbeeld

Een bedrijf heeft bij de provincie één coördinatiepunt voor al het overheidstoezicht. Vanaf 2015 is het Nederlandse speelveld gelijk voor de bedrijven, doordat provincies en rijk goed samenwerken en landelijk op dezelfde manier met de regels omgaan. Het toezicht is selectief, met meer toezicht naarmate de risico's groter zijn of de naleving slechter. Er wordt aansluiting gezocht bij de interne kwaliteitszorgsystemen van bedrijven door meer systeemgericht toezicht. Inspecteurs en hun organisaties betonen zich professioneel: deskundig, met oog voor de bedrijfsprocessen en vanuit een positieve houding. De inspecteur kan uitleggen hoe de regels in elkaar zitten en wat het toezicht behelst. Er wordt maximaal gebruik gemaakt van ICT-faciliteiten, zoals het digitaal dossier en de virtuele gemeenschappelijke inspectieruimte. De realisering van het eindbeeld houdt rekening met andere ontwikkelingen die voor de branche relevant zijn. Zoals BRZO-toezicht en de handhavingcomponent van de omgevingsvergunning.

Dit eindbeeld geldt voor het preventief toezicht op milieu, arbo en veiligheid bij grote bedrijven die basischemicaliën en intermediates produceren, voor zover ze onder provinciaal milieutoezicht staan (120 van de 150 van dergelijke bedrijven). Het bereiken van dit eindbeeld is in hoge mate afhankelijk van de inzet van andere partijen, met name de provincies.

Op termijn kan de reikwijdte van het domein uitgebreid worden (bv. samenwerking met gemeenten, verbinding met vergunningverlening, andere branches).

Beoogde resultaten in 2009

Coördinatie toezicht:

- Provincies richten regionale coördinatiepunten in voor afgestemd toezicht op de grote bedrijven.
- Het merendeel van de provincies brengt het gecoördineerde toezicht bij enkele bedrijven in de praktijk op basis van een op het bedrijf toegesneden toezichtplan.
- Planning voor zelfde aanpak van de resterende grote bedrijven in 2010.
- Verkenning van verdergaande concepten, zoals uniforme behandeling van landelijk werkende bedrijven (concernbenadering).
- Plan van aanpak voor bedrijven onder gemeentelijk milieutoezicht (30 grote chemische bedrijven en de kleinere bedrijven die basischemicaliën produceren of kleur- en verfstoffen, zeep, inkt etc.).
- Uniforme tijdelijke oplossing voor het melden van ongewone voorvallen. VROM zorgt zo nodig voor structurele aanpassing van regelgeving.
- Pilots voor toepassing van gemeenschappelijke inspectieruimte (ICT) bij provincies.

Systeemgericht toezicht:

- Voortzetting o.l.v. provincie van lopende projecten bij bedrijven in de chemische industrie, start van enkele nieuwe projecten.
- Overleg met het Openbaar Ministerie/Functioneel Parket over afstemming van bestuurlijk en strafrechtelijke handhaving in het kader van systeemtoezicht.
- Visie op systeemgericht toezicht in bredere context (in ieder geval ook voor domein buisleidingen en voor concernaanpak Gasunie).

Selectief toezicht:

- Aanzet voor een gemeenschappelijke methode van risicoanalyse.
- Pilots voor toepassing van gemeenschappelijke risicoanalyse .

Professionaliteit:

- Leerlijn systeemtoezicht.
- Aanzet voor een maatlat met kwaliteitseisen aan inspecteurs die toezicht houden bij bepaalde grote bedrijven.

11. Afvalverwerking

Eindbeeld

Het eindbeeld is gelijk aan dat voor de chemische industrie. Daar komt een speciale nadruk bij op een zwaardere aanpak van illegaliteit.

Dit eindbeeld geldt voor het preventief toezicht op milieu, arbo en veiligheid bij de 3000 afvalbedrijven die onder provinciaal milieutoezicht staan. Het betreft bedrijven in de recycling of eindverwerking. De branches daarbinnen zijn zeer verschillend in karakter en omvang en vergen allemaal een eigen aanpak. In 2009 wordt actie ondernomen in vier branches, die samen ca. 1500 van deze 3000 bedrijven vertegenwoordigen. Het bereiken van dit eindbeeld is in hoge mate afhankelijk van de inzet door andere partijen, met name de provincies.

Op termijn kan de reikwijdte van het domein uitgebreid worden (bv. samenwerking met gemeenten, verbinding met vergunningverlening, andere branches).

Beoogde resultaten in 2009

De aanpak en resultaten zijn gelijk als voor de chemische industrie, met de onderstaande verschillen.

Coördinatie toezicht:

- Gemeenschappelijk werkkader grote bedrijven op basis van het werkkader voor chemiebedrijven.

Branchegerichte aanpak:

- Verder uitwerken van de branche-aanpak in het algemeen.

- Branche-aanpak specifiek voor afvalverbrandingsinstallaties (AVI's), autodemontagebedrijven, breekbedrijven en op- en overslagbedrijven. Zwaartepunten zijn illegaliteit, certificering en verkenning van mogelijkheden voor toezichtsvermindering/verandering bij bedrijven met branchekeurmerken.
- Bijdrage aan project Nalevingshulp (i.s.m. Regiegroep Regeldruk).

Systeemgericht toezicht:

- Voortzetting o.l.v. provincie van lopende projecten bij bedrijven, start van enkele nieuwe projecten.

12. Buisleidingen

Eindbeeld

Optimalisatie systeemtoezicht; goed gebruik maken van het bedrijfskwaliteits- en veiligheidssysteem van de bedrijven. Samenwerking met toezichthoudende instanties. Uitwisseling van informatie en kennis. Gezamenlijke risico-analyse. Afstemming met het domein chemie (t.b.v. buisleidingexploitanten die ook ressorteren onder het domein chemie en het BRZO-toezicht). Eenduidige aanpak ten aanzien van onderwerpen zoals melding en handhaving bij ongewone voorvallen en incidenten.

Beoogde resultaten 2009

- pilots verbetering systeemtoezicht bij ca. vier leidingexploitanten
- samenwerking met relevante toezichthouders om de administratieve lasten voor bedrijven te verminderen.
- Nagegaan wordt waar (tussen welke partijen) samenwerking en overdracht van taken en bevoegdheden zinvol is en of de samenwerking kan worden bekrachtigd met een samenwerkingsprotocol.
- Nagegaan wordt of de informatie van de bedrijven beter kan worden gedeeld door gebruik te maken van het GIR en DiDo. Ook zal worden bezien of het bestaande concernloket met haar website www.concernloket.nl kan worden benut als kenniscentrum voor het domein buisleidingen.
- gezamenlijke risico-analyse voor de bedrijfstak opstellen
- Het toezicht wordt afgestemd met het domein chemie en het BRZO-toezicht. Hiertoe wordt mogelijk GIR gebruikt.
- Onderzocht worden de mogelijkheden van één centraal meldpunt.

13. Nucleaire industrie

Het frontoffice Nuclaire industrie heeft als zodanig geen eindbeeld gedefinieerd zoals dit bij Afval, Chemie en Buisleidingen is gebeurd. De activiteiten binnen dit domein zijn als zodanig in de lijn geplaatst, waarbij de prioriteiten zoals weergegeven in onderstaande tabel tot uitdrukking komen in de samenwerking bij bijvoorbeeld het frontoffice Petten. Voor Borssele wordt gewerkt aan een vergelijkbare samenwerkingsvorm als in Petten, en Almelo is bereid dezelfde opzet te volgen. In 2009 zal hier verder invulling aan worden gegeven. De overige onderzoekslokaties (Delft en Dodewaard) hebben door hun omvang of aantal bedrijven geen behoefte aan zo'n aanpak. Inmiddels wordt er binnen het domein gewerkt aan gezamenlijke jaarplannen en wordt gewerkt aan meerjarenprogrammering en gezamenlijke inspectierapportages.

14. Bouwnijverheid, houtverwerkende industrie, metaal- en overige industrie

Eindbeeld

In de inspectiebezoeken staat het nieuwe inspecteren en toezicht vanuit vertrouwen centraal. Dat betekent in het toezicht en de handhaving maatwerk wordt toegepast. Allereerst wordt rekening gehouden de verschillen in risico's tussen deze branches. Tevens wordt informatie uitgewisseld met andere toezichthouders, o.a. die van gemeenten, waardoor slecht nalevende bedrijven eerder of vaker worden geïnspecteerd dan goed nalevende bedrijven. Ten slotte wordt ook in de handhaving – wanneer een overtreding is geconstateerd – rekening gehouden met de aard van het risico en hoe

goed een bedrijf is georganiseerd. Dus mildere maatregelen als bedrijven op minder risicovolle thema's een steek hebben laten vallen, mits de arbozorg verder goed is georganiseerd.

De Arbeidsinspectie is in dit domein vrijwel de enige rijksinspectie. De AI investeert de komende jaren vooral in:

- Koppeling aan de eigen sectoraanpak van de AI om naleving substantieel te verbeteren. Deze sectoraanpak is een mix van beïnvloedingsinstrumenten, zoals inspecties, communicatie, voorlichting en overleg met sociale partners.
- Vaststellen van het nalevingsgedrag van bedrijven op grond van analyse van de arbeidsrisico's, de naleving en de motieven van bedrijven om de wet niet na te leven.
- Samenwerking met (grotere) gemeenten om gezamenlijk het toezicht selectiever te organiseren en het accent te leggen op de slechte nalevers.
- Voortzetting programma 'het nieuwe inspecteren'.

Beoogde resultaten 2009

- Uitwerking en invoering van de sectoraanpak in bovengenoemde domeinen.
- Voortzetting en verankering samenwerking met pilot-gemeenten Ede, Enschede, Eindhoven, Hoogeveen en Sluis
- Nieuwe samenwerking initiëren met een vijftal grotere gemeenten in het kader van het thema MKB-gemeenten (G27)
- Aansluiting op het digitaal dossier en de ontwikkeling en test van de aansluiting van enkele gemeenten.
- Bijdrage aan project Nalevingshulp (i.s.m. Regiegroep Regeldruk).

PUBLIEKE DOMEINEN

15. Integraal toezicht jeugdzaken

De Inspectie Jeugdzorg is de eerstverantwoordelijke inspectie voor dit domein.

Eindbeeld

Er is binnen gemeenten een kwalitatief betere en effectievere samenwerking van voorzieningen in de jeugdketen tot stand gekomen waaraan ITJ heeft bijgedragen en waardoor meer kinderen meer kansen krijgen.

Beoogde resultaten 2009

- Twee onderzoeken die in 2008 zijn gestart, worden in 2009 afgerond: overgewicht onder jongeren en recidive onder jongeren.
- Drie nieuwe onderzoeken naar de preventieve kant van voorzieningen, met als thema's armoede, verslaving en 'goed voorbereid naar school'. Per thema wordt onderzoek gedaan in vijf gemeenten waar het maatschappelijk probleem zich verhoudingsgewijs het meest voordoet en waar de risico's voor jongeren op dat probleem hoog zijn.
- De groep gemeenten waar deze problemen zich onevenredig veel voordoen worden geïnformeerd over de bevindingen en aanbevelingen van de onderzoeken. Het doel daarvan is om organisaties in de jeugdketen in deze gebieden te stimuleren om zich gezamenlijk en met meer resultaat in te zetten om het betreffende maatschappelijke probleem aan te pakken. Hiertoe wordt een platform gefaciliteerd dan wel georganiseerd waar ervaringen en best practices worden uitgewisseld en partijen naar elkaar worden doorverwezen.
- Vernieuwing van de website van de samenwerkende jeugdinspecties.
- Conferentie over de ketensamenwerking in het jeugddomein op een thema dat door ITJ onderzocht is.
- Het toezicht met betrekking tot de CJG's wordt gekoppeld aan de drie inhoudelijke thema's voor 2009. Het CJG wordt hierin beschouwd als een schakel in de keten van samenwerkende voorzieningen. Naast de samenwerking in deze keten onderzoekt ITJ ook de samenwerking binnen het CJG. Er wordt een specifiek CJG-normenkader gehanteerd dat hiervoor ontwikkeld is.
- Pilot self-assessment in gemeente Den Bosch: hierbij wordt onderzocht of gemeenten de onderzoeksoptzet, de methodieken en het toetsingskader van ITJ zelf kunnen gebruiken voor beoordeling van kwaliteit en effectiviteit van de samenwerking tussen voorzieningen op het gebied van jeugd rond een bepaald probleem (in dit geval Regionale aanpak kindermishandeling).

16. Gezondheidszorg

De Inspectie voor de Gezondheidszorg is de eerstverantwoordelijke inspectie voor dit domein.

Eindbeeld

De samenwerkende rijksinspecties voor het domein Ziekenhuizen (IGZ, AI, VWA en VI) hebben als ambitie dat het toezicht in 2011 meer kwaliteitsgericht is, meer effect oplevert (effectiever en efficiënter toezicht) en minder last veroorzaakt. Een belangrijke rol speelt het (door de NVZ onderschreven) veiligheidsmanagementsysteem (VMS), waarmee risico's worden geïnventariseerd en maatregelen vastgelegd om deze risico's te beheersen en de kwaliteit van verleende zorg continu te verbeteren.

Beoogde resultaten 2009

Ziekenhuizen:

- Het gebruik van de verbrede signaleringslijst voor toezicht op ziekenhuizen is geëvalueerd. Hiermee neemt de inspecteur IGZ signalen van andere inspecties mee in het jaarlijkse toezicht onderzoek.
- De verbrede signaleringslijst is toegepast bij alle ziekenhuizen.
- Er is onderzocht bij welke inspecties (op termijn) taakoverdracht bij domein Ziekenhuizen mogelijk is.
- Het IGZ-loket als frontoffice is namens de vijf betrokken rijksinspecties verder uitgebouwd.
- Met het programma Regeldruk burgers, professionals en overheden (BZK) zijn afspraken gemaakt over afstemming wat betreft knelpunten die professionals in de zorg ervaren.
- Binnen de pilot cultuur is bij het toezicht op een aantal ziekenhuizen geëxperimenteerd met geïntegreerde inspectiebezoeken en geïntegreerde rapportages.

Zorginstellingen:

- Nadere focus op concrete samenwerkingsprojecten in de gehandicaptenzorg, met name tussen de IGZ en de Arbeidsinspectie.

17. Sanctietoepassing

De Inspectie voor de Sanctietoepassing is de eerstverantwoordelijke inspectie voor dit domein.

Eindbeeld

Betere afstemming en samenwerking tussen rijksinspectiediensten: uiterlijk 2011 realiseert het loket ISt een gezamenlijk jaarplan voor de rijksinspectiediensten, worden onderzoeken die daarvoor in aanmerking komen gezamenlijk uitgevoerd en zijn daartoe in een convenant afspraken vastgelegd over werkwijze, procedures en termijnen. Uiterlijk 2011 worden instellingen maximaal twee keer per jaar door een rijksinspectiedienst bezocht. Het loket ISt bewaakt dit met een bezoekeninformatiesysteem. Uiterlijk 2013 wordt bij het inplannen van onderzoek ook rekening gehouden met onderzoeken van andere organisaties dan de rijksinspectiediensten.

Beoogde resultaten 2009

Een convenant tussen rijksinspectiediensten waarin afspraken zijn vastgelegd over het registreren van voorgenomen en uitgevoerde toezichtactiviteiten. De mogelijkheden van taakoverdracht zijn onderzocht.

18. Kinderopvang

De Inspectie van het Onderwijs is de eerstverantwoordelijke inspectie voor dit domein.

Eindbeeld 2011

Voorbeelden van goede samenwerking tussen gemeentelijke en rijkstoezichthouders worden onderling overgenomen. Via risicogestuurd toezicht is er meer toezicht op slechter presterende ondernemingen en minder toezicht op goed presterende ondernemingen. Kinderopvangondernemers die hun zaakjes op orde hebben beleven zo weinig tot geen toezichtlast. Effectieve informatievoorziening en -overdracht tussen de betrokken partijen, GGD-en vervullen de eenloket-functie. De automatisering is ingevoerd; alle gemeenten en GGD-instanties nemen daaraan deel.

Beoogde resultaten 2009

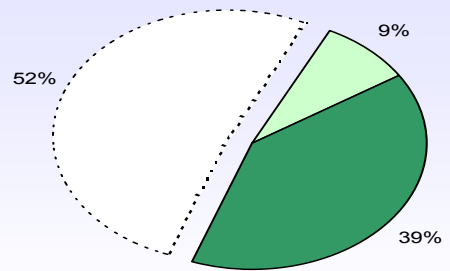
- De gemeenschappelijke inspectie ruimte (GIR) is operationeel; een substantieel deel van de gemeenten en GGD-en neemt hieraan deel.
- Per 1 januari 2009 vervangt een landelijk register kinderopvang de gemeentelijke registers kinderopvang. Dit is operationeel voor de gemeenten die vanaf januari 2009 in de GIR-kinderopvang gaan deelnemen. Dit register wordt vanaf 1 april 2009 raadpleegbaar via een webpagina op de IvhO-website.
- Rapport met handvatten om de samenwerking tussen gemeentelijke inspecties onderling en tussen gemeentelijke en rijksinspecties op lokaal niveau te verbeteren. Daarin zijn ook adviezen gegeven voor taakoverdracht en een structurele onderlinge informatievoorziening.
- Intentieverklaring met concrete afspraken hoe een front-office functie (een-loket) in 2011 ingevuld kan worden.
- Er hebben pilots risicogestuurd toezicht plaatsgevonden volgens een door GGD NL ontwikkeld landelijk kader. In 2009 is een deel van de vierdelige set indicatoren in resultaten verwerkt voor het landelijk model, dat fasegewijs door GGD NL wordt ontwikkeld.
- Bijdrage aan project Nalevingshulp (i.s.m. Regiegroep Regeldruk).

Bijlage 2. Prototype Monitor toezichtlastreductie en toezichtkwaliteit

De maatregelen van de rijksinspecties hebben effect op de toezichtlast en de ervaren toezichtkwaliteit in de domeinen. Deze (ex ante) effecten worden met behulp van dashboards gevisualiseerd. Recent heeft de Inspectieraad de ontwikkeling van een dergelijke monitor in gang gezet; in deze bijlage is een prototype opgenomen. In de eerstvolgende Voortgangsrapportage (voorjaar 2009) worden de verwachte effecten op deze wijze zichtbaar gemaakt voor de domeinen horeca, recreatie, land- en tuinbouw, wegvervoer, vleesketen en ziekenhuizen .

Overzicht effecten reductiemaatregelen
Inspectiedienst: ADomein: A.1.

Toezichtlasten naar herkomst

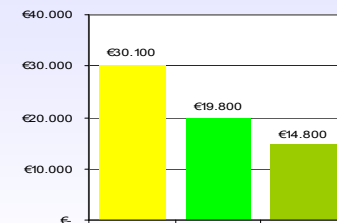
Herkomst van toezichtlasten
■ Dienst A   ■ Overige rijksinspectie-diensten   Lokale toezichthouders

Typen genomen maatregelen

Type maatregel	Focus
1. Risicogebaseerd inspecteren	✓
2. Professionaliteit verbeteren	✓
3. Centraal contactpunt	
4. Aantal inspecties beperken	
5. Eenmalige gegevensuitvraag	
6. Taakoverdracht	✓
7. Verbeteren communicatie	✓

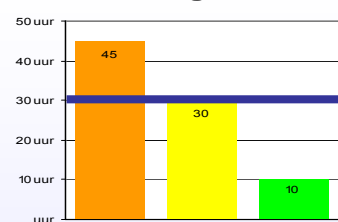
Toezichtlasten

Reductie: 34%

■ Toezichtlasten in de nulmeting (2007)   ■ Huidige toezichtlasten totaal (2008)   ■ Geschatte toezichtlasten in 2011

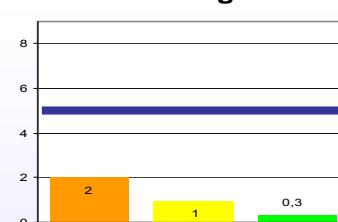
Jaarlijkse inspectiebelasting naar nalevingsniveau

Situatie in nulmeting:
 Tijdsbesteding voor alle bedrijven gelijk: ■ Gemiddelde tijdsbesteding

Huidige situatie:
 Tijdsbesteding afhankelijk van niveau van naleving:
■ Slecht   ■ Gemiddeld   ■ Goed (status 'groen')

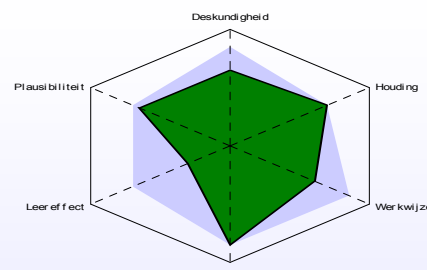
Aantal inspectiebezoeken per jaar, naar nalevingsniveau

Situatie in nulmeting:
 Aantal bezoeken voor alle bedrijven gelijk: ■ Gemiddeld aantal bezoeken

Huidige situatie:
 Aantal bezoeken afhankelijk van het niveau van naleving:
■ Slecht   ■ Gemiddeld   ■ Goed (status 'groen')

Waardering inspectiekwaliteit

Toelichting:
■ Dienst A   ■ Scores in de nulmeting

Deskundigheid: De inspecteurs is heeft vakinhoudelijke en onderwerpspecifieke kennis en past deze juist toe.
Houding: De inspecteur communiceert op een gelijkwaardige wijze met mensen van verschillende niveaus.
Werkwijze: De inspectie is doeltreffend, maar levert een minimale belasting op voor het bedrijf.
Doel: Het doel van het bezoek is voor aanvang van de inspectie goed duidelijk.
Leereffect: De inspecteur staat open voor kennisuitwisseling, waardoor de inspectie positief wordt ervaren.
Plausibiliteit: Door de inspecteur gestelde vragen sluiten aan bij het doel van de inspectie.

Overzicht van de genomen maatregelen

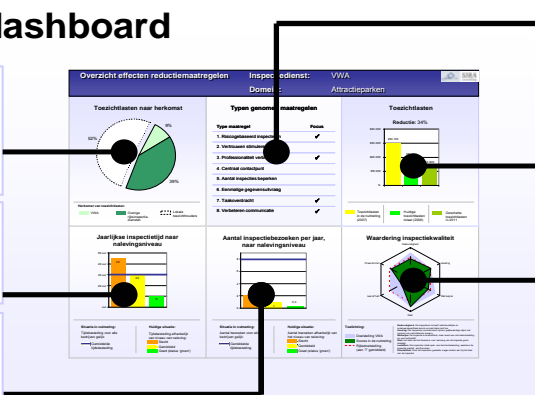
Maatregel	Omschrijving	Verwacht effect	Type maatregel
Clustering van inspecties	De inspecties van de Dienst A, Dienst B en Dienst C worden voortaan op één dag uitgevoerd.	De inspecties veroorzaken minder irritatie, omdat het aantal jaarlijkse bezoeken afneemt. Daarnaast neemt de totale inspectietijd iets af.	7. Taakoverdracht
Toekenning van status	Op basis van de uitgevoerde inspecties, krijgen objecten een status toegekend. Op basis van de status wordt het aantal inspecties per jaar vastgesteld. 1. Goed (groen): Eens per 3 jaar. 2. Gemiddeld: Eens per jaar. 3. Slecht: Zo vaak als nodig	Op basis van het huidige nalevingsniveau van de objecten, zal het aantal inspecties afnemen van gemiddeld 8 per jaar, tot – in eerste instantie - gemiddeld 1 per jaar. Naarmate meer objecten de groene status krijgen, zullen de TL nog verder afnemen.	1. Risicogebaseerd inspecteren
Inspecties worden altijd aangekondigd	Er worden geen onaangekondigde inspecties meer uitgevoerd, zodat bedrijven zich altijd goed kunnen voorbereiden op de inspectie.	Bedrijven zijn door de extra communicatie iets meer tijd kwijt, maar kunnen zich wel beter voorbereiden en zorgen dat alle benodigde acties zijn ondernomen. Dit leidt tot een afname van de ervaren lasten.	8. Verbeteren communicatie
Instelling van een vast inspectieteam	Er is een team ingericht die zich exclusief bezig houden met dit onderwerp. Alle bedrijven worden door hetzelfde team bezocht,	Deze maatregel leidt tot meer deskundigheid bij de inspecteurs en meer uniformiteit bij inspecties, zowel bij als tussen bedrijven.	3. Deskundigheid verbeteren

Toelichting bij de opbouw van het dashboard

Overzicht van de verdeling van de totale toezichtlasten. Deze figuur geeft aan welk deel van de TL wordt veroorzaakt door rijksinspecties, en welk deel hiervan door dienst A.

Overzicht van de gemiddelde inspectietijd per bedrijf. Hierbij wordt met behulp van kleur onderscheid gemaakt naar het nalevingsniveau van bedrijven.

Overzicht van het gemiddelde aantal bedrijfsbezoeken per jaar. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar nalevingsniveau

Overzicht van de door de inspectieraad gedefinieerde standaardmaatregelen. Per standaardmaatregel wordt aangegeven of deze voor dit domein van toepassing is.

Indicatie van het gecombineerde effect van de verschillende maatregelen op de toezichtlasten. Naast de situatie in de nulmeting en de huidige situatie, wordt ook de beoogde situatie weergegeven

Samenvatting van het beoogde effect van de verschillende maatregelen op de ervaren lasten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar de rijksdoelstelling (een 7 gemiddeld) en het beoogde resultaat van de inspectiedienst.

Bijlage 3. Samenstelling Inspectieraad per 1 maart 2009

Dagelijks Bestuur

Dr. Ir. H. Paul (voorzitter)	VROM-Inspectie
Drs. A.M.W. Kleinmeulman	Voedsel en Warenautoriteit / Algemene Inspectiedienst / Plantenziektenkundige Dienst
Mr. H.J.I.M. de Rooij	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
Drs. J.F. de Vries	Inspectie Jeugdzorg

Overige leden Inspectieraad

Mr. J.A. van den Bos	Arbeidsinspectie
J.W. de Jong M.Eng.	Staatstoezicht op de Mijnen
Mr. W.F.G. Meurs	Inspectie voor de Sanctietoepassing
Drs. P.H.B. Pennekamp	Inspectie Werk en Inkomen
Drs. A.S. Roeters	Inspectie van het Onderwijs
M.G. Schreur	Agentschap Telecom
Drs. S. E. B. Siregar	Erfgoedinspectie
Mr. J. Thunnissen	Inspectie Verkeer en Waterstaat
Prof. dr. G. van der Wal	Inspectie voor de Gezondheidszorg

Agendaleden en adviserende leden

Ir. M.A. van Maanen	Inspectie der Krijgsmacht
W.A.J.M. Rovers RA	Belastingdienst/Douane
Dr. E.M.A. van Schoten RA	Algemene Rekenkamer
Mr. J.J. Stam	Directoraat Generaal Rechtshandhaving (Justitie)
Dr. J.J.M. Uijlenbroek	Directoraat Generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk (BZK)

Secretaris

J.B.M. Staal	Algemeen secretaris Bureau Inspectieraad
--------------	--

Bijlage 4   Afkortingen

AI	Arbeidsinspectie
AID	Algemene Inspectie Dienst LNV
AR	Algemene Rekenkamer
AT	Agentschap Telecom
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
ERR	Expertisecentrum voor rechtspleging en rechtshandhaving
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GIR	Gemeenschappelijke Inspectieruimte
IGZ	Inspectie voor de Gezondheidszorg
IJZ	Inspectie Jeugdzorg
IOOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISt	Inspectie voor de Sanctietoepassing
ITJ	Integraal Toezicht Jeugdzaken
IvHO	Inspectie van het Onderwijs
IVW	Inspectie Verkeer en Waterstaat
IWI	Inspectie Werk en Inkomen
KLPD	Korps landelijke politiediensten
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
OM	Openbaar Ministerie
PD	Plantenziektenkundige Dienst
RWS	Rijkswaterstaat
SGO	Overleg van secretarissen-generaal
VI	VROM-inspectie
VRD	Programma Vernieuwing Rijksdienst
VT	Programma Vernieuwing Toezicht
VWA	Voedsel en Waren Autoriteit